

DOMOLJUB

Izba je vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vln., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vln.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vln.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo Domoljuba*, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu Domoljuba*, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 47.

V Ljubljani, dne 19. novembra 1908.

Leto XXI.

Kmečki posli in delavci.

Iz'oljšanje kmečkega gospodarstva je nemogoče, če manjka delavnih ljudi. Kdo bo mislil na kako iztrebljevanje ali izsuševanje, če še za navadna nujno potrebna opravila v hlevu in na polju ni dovolj rok? Zato pa res iz srca pozdravljamo luč upanja, ki jo je kmetom prižgala že zadnjič v »Domoljubu« nekoliko opisana državnim poslancem predložena postava o zavarovanju za starost. V zadnjem članku smo povedali tiste reči, ki se tičejo samostojnih kmetov in obrtnikov, ter njihovih domačih, ki jim pomagajo pri gospodarstvu. Danes si pa ogledamo tiste določbe v nameravani novi postavi, ki zadevajo posle in kmečke delavce.

1. Pogledjmo si najprej številke. Moških poslov, ki so samo za domača opravila (n. pr. kočijaži, sobarji) je v celi državi 20.000; ženskih (n. pr. kuharice, sobarice, pestunje) pa 408 tisoč; vseh skupaj torej 428.000. — Pri poljedelstvu in gozdarstvu je pa moških poslov, dninarjev, delavcev 984.000, žensk pa 843.000; vsega skupaj torej 1.827.000. Izmed vseh teh dozda ni bil nihče zavarovan ne za bolezen, ne za starost in onemoglost; za slučaj kake poškodbe so morali biti zavarovani samo tisti delavci, kateri so delali pri poljedelskih mašinah, ki jih goni kaka natorna sila (par, elektrika itd.). Vseh imenovanih oseb je torej v celi državi 2 milijona 255.000. — Pri vojakih je 196.000 takih fantov, kateri bodo morali biti po novi postavi zavarovani. Po pravici lahko rečemo, da jih je med njimi najmanj dve tretjini, torej nad 130.000 s kmetov. Za vojake, dokler so v dejanski službi, bo plačevala država zavarovalnino za starost, da potemtakem zavoljo vojaške službe ne bodo gledé na to zavarovanje nič na slabšem.

2. Posli in kmečki ter gozdni delavci bodo po novem zavarovani tudi za slučaj bolezni. Zagotovljena jim bo, kakor zdaj tovarniškim in obrtnim delavcem in pomočnikom, zdravniška pomoč, zdravila in 60 odstotkov njihove plače. Za posle in delavce, ki dobivajo hrano ali stanovanje bo gosposka dala ceniti po zaupnikih vrednost tega, da se bo potem mogla določiti njihova skupna plača. Ta se bo razdelila v več razredov: V 1. razred do 80 vln. na dan, ali do 240 K na leto; v 2., prvi oddelek do 1 K 20 vln. na dan, ali 360 K na leto; v drugi oddelek 2. razreda do 1 K 60 vln. na dan, ali do 480 K na leto. Sem bodo spadali pastirji, pa mladi hlapci in dekle. V 3. razred, prvi oddelek do 2 K na dan ali 600 K na leto; v drugi oddelek do 2 K 40 vln. na dan ali 720 K na leto. Večji hlapci bodo po naših razmerah spadali v enega teh oddelkov. Nekaj jih bo tudi prišlo v 4. razred, ki šteje v prvem oddelku do 3 K 20 h dnevne plače (960 K na leto) in v drugem oddelku do 4 K na dan (1200 K na leto). V ta razred jih bo pri nas prišlo le malo; nekaj gojzdnih delavcev in sempatja kak hlapec.

3. Posli in delavci se bodo zavarovali za bolezen pri okrajnih bolniških blagajnah. Denar bo pa sprejemala okrajna zavarovalna pisarna za vse zavarovanje ob enem; kmetom bo treba plačevati po enkrat na mesec. V pisarni bodo potem oddali zavarovalnino za bolezen bolniški blagajni, za starost pa državni zavarovalnici.

4. Za bolezen bo dve tretjini prispevkov za posla in delavca plačeval delodajavec, eno tretjino bo pa odtrgal od poslove in delavčeve plače; za starost bosta dajala vsak polovico; zoper poškodbe pa samo delodajavec. Po novem se bodo morali zoper poškodbe pri delu zavarovati gojzdní delavci, ki delajo za trgovce, ali obrtne podjetnike. Kdor se bo pri delu poškodoval, bo dobil potem primerno letno

odškodnino; če bo za delo popolnoma nezmožen, bo dobival po tristokrat toliko, kolikor znaša njegovi plači primerna bolniška podpora na dan; če bo pa samo postal deloma nezmožen, pa po primeri njegove nezmožnosti.

5. Za dninarje, ki delajo zdaj tu zdaj tam, bo težava. Najlažje se bo zanje izpeljalo zavarovanje, če bodo morali sami naravnost odrajtovati potrebno zavarovalnino za bolezen in starost.

6. Bolniška podpora je določena: za prvi razred po 40 h na dan, za drugi 1. oddelek po 60 h, 2. odd. po 85 h; za tretji razred 1. odd. po 110 h, za 2. odd. po 135 h; za četrti razred 1. odd. po 170 h in 2. odd. po 215 h na dan. Poslom ali delavcem, katerim v bolniški gosposki daje stanovanje, hrano in preskrbnino, se ne bo izplačala bolniška podpora, marveč gosposdarju, ki skrbi zanje, razen kar znaša nad 1 K 35 h (tretji razred, 2. oddelek).

7. Gosposdarji, ki zavoljo bolezni svojim poslom nič ne odtrgaajo plače, bodo temu primerno manj plačevali v bolniško blagajno. Kmetje si bodo lahko za svoje posle in delavce osnovali posebne društvene blagajne. Po naši sodbi bodo te najcenejše. Na vsak način čaka v tem oziru kmečke zveze važno delo, da se za časa natančno posvetujejo, kaj naj se ukrene.

8. Silno važno je zdravniško vprašanje. Treba bo poskrbeti, da bodo zdravniki po posamnih občinah imeli svoje uradne dneve boli, nego doslej. Tudi v tem oziru bo treba temeljitega posvetovanja in okrajne ali pa društvene bolniške blagajne bodo morale skleniti natančne pogodbe z zdravniki.

9. Kmečki posli in delavci bodo zavarovani tudi za onemoglost. Samostojni gosposdar bo vlekel starostno preskrbnino od 65. leta dalje; posel in delavec pa tudi prej, in sicer brž, ko se izkaže, da je za

delo popolnoma nezmožen, če je plačeval vsaj 200 tednov (štiri leta) zavarovalnino.

Preskrbljena starost in onemoglost, zagotovljena podpora v bolezni in za nekatere še posebna preskrbljenost ob slučaju kake poškodbe pri delu! Ali ne bo vsled tega zopet domača zemlja dobila nove privlačne sile? Trdno upamo, da se bo to zgodilo, in da bo mnogo fantov in deklet, ki jih sedaj izvabi tuji svet s kmetov, rajše ostalo pri zdravem, lepem kmečkem delu. Preskrbljeni bodo; oddahnili si bo pa vsled tega tudi kmet, ki mu zdaj manjka delavnih rok.

Shod zaupnikov S. L. S.

Velikačen je bil v veliki dvorani hotela »Union« zadnji zbor zaupnikov S. L. S. Vsa dežela je bila zastopana po svojih najodličnejših močeh. Zaupniki so prihiteli v ogromnem številu, da tako manifestirajo za stranko, ki je izvojevala volivno pravico najširšim slojem naroda in da pokažejo svojo odločno voljo ohraniti zastavo S. L. S. zmagovalno.

Načelnik S. L. S., državni poslanec dr. Ivan Šusteršič odvarja shod ob trideset letih 10. uro, pridrsko pozdravlja rodoljubne moče, ki so prihiteli v velikem številu na važno posvetovanje ter opozarja na prvo nalogo shoda, na

konstituiranje.

Za predsednika shodu predlaga drž. poslanca, vodjo, komercialnega svetnika Povšeta. Zborovalci z navdušenimi živjoklici pritrjujejo; dr. Šusteršič konstatira, da je bil njegov predlog soglasno sprejet.

Drž. poslanec vodja Povše prevzame predsedništvo ter se zahvaljuje za poziv na častno mesto. Oblihuje, da bo skušal zborovanje v prilog dobre stvari vestno voditi ter naglašava važnost posvetovanja. Gre se za to, da se pri dopolnilnih volitvah pridružijo že izbranim zastopnikom ljudstva taki močje, da postane stranka močna in odločilna v deželni zboru in bo zamogla v istem razvijati svoje delovanje v blagor S. L. S., v blagor in srečo slovenskega ljudstva. Za to prosi božjega blagoslova za požrtvovalnost in edinost, ki se naj pokaže tudi na zuna. (Živio.)

Tajnik S. L. S., dr. Rožič, predlaga in so soglasno izvoljeni ter zavzamejo svoja mesta: 1. podpredsednik duhovni svetnik Podboj iz Toplice, 2. podpredsednik župan Anton Belec iz Št. Vida nad Ljubljano, 3. podpredsednik tovarnar Križaj iz Št. Petra na Notranjskem, 4. podpredsednik g. Čatar; zapisnikarja: kaplan Petrič in nadučitelj Ravnikar.

Predsednik podeli besedo državnemu poslancu dr. Šusteršiču, ki poroča o

političnem položaju.

Dr. Šusteršič: Čast mi je poročati o političnem položaju, ali bolje rečeno o razmerju S. L. S. do političnega položaja. Naj mi bo dovoljeno, da spregovorim pred vsem nekoliko besed o naši stranki kot taki. Kateri so pogoji za moč strank? Pogoji za moč strank so: prvič

njih program, drugič disciplina, tretjič pametno vodstvo.

Program naše stranke je izveček onega, kar misli in čuti ogromna večina slovenskega ljudstva. Izraz misli, teženj, čutil, interesov in zahtev slovenskega ljudstva, — to je program Slovenske Ljudske Stranke.

Čisto naravno je, da so se temeljne točke našega programa ugotovile v prvi vrsti na slovenskih katoliških shodih; kajti nevenljiva načela naše svete vere so in ostanejo glavni pravec našega ljudskega življenja.

Tedaj so pa ta načela tudi temelj vsega delovanja S. L. S., ki je obrnjeno na to, varovati življenske interese slovenskega ljudstva in mu omogočiti resnični napredek na kulturnem, gospodarskem in političnem polju ter mu zasigurati življenje kot enakopraven narod.

V tem smislu je naša stranka vedno delovala in bo tudi v bodoče.

Povdariti treba izrečno zopet in vedno, da naša stranka je stranka celega ljudstva. Samoobsebi pa se razume, da ji je glavna skrb široka podlaga, na kateri stoji piramida slovenskega naroda. Ta široka podlaga so delavski sloji, v prvi vrsti kmečki stan, mogočni reservoir, iz katerega črpajo vsi drugi stanovi svojo življensko moč. Če delamo za kmeta, delamo za vse druge stanove! S kmečkim stanom naša stranka stoji in pade. Isto pa velja tudi o obrtniku in delavcu. Če delamo za obrtnika in delavca, delamo tudi za kmeta. V solidarnosti teh eminentno delavskih stanov je njihova rešitev. Kdor skuša hujskati te stanove enega proti drugemu, ta je sovražnik vseh teh stanov.

Naš čas je prehodna doba od staro- vetnih nesocialnih razmer do socialnega prepoda narodov in držav. Pravi znak najnovejše dobe je vladna predloga o splošnem ljudskem zavarovanju glede starosti in onemoglosti.

Ne prezirimo pa tudi drugih stanov, ki so narodnemu življenju tudi potrebni. Razvrščenje stanov je podobno drevesu. Korenine, to so kmečki stan; vejevje delavstvo, trgovstvo in obrtništvo; cvet, razumništvo: krona, najvišja gospoda. Ako so zdrave korenine, bo zdravo tudi vejevje, potem bo zdrav tudi cvet, in pričakovati smemo obilo dobrega, zdravega sadu.

Rekel sem, da je drugi predpogoj za močno stranko disciplina stranke. Disciplina je le potem res kaj vredna, če je zasnovana na probujenosti in zavednosti somišljenikov. Le če vsak vé, zakaj je potrebna disciplina, če se vsak zaveda, da je le po disciplini mogoče doseči uspehov, je disciplina nekaj vredna.

Disciplina naše stranke je preizkušena v ognju najhujših bojev za ljudske pravice in ljudski napredek. Le z moško-zavednimi, probujenimi bojevniki je bilo mogoče izvajati oriaški boj zoper združene sovražnike. Vsak je vedel, da je uspeh mogoč le z združenimi močmi, ki delujejo vse po enotnem načrtu.

Vprašanje discipline je zajedno vprašanje organizacije. Brez organizacije ni discipline in je ne more biti. Tu ima veliko

vlogo osrednja organizacija naše stranke, ki sloni sedaj na sklepih zaupnega shoda iz l. 1902. Ta osrednja organizacija pa je že nekoliko zastarela, kajti stranka hitro napreduje in pridobiva na moči ter je osrednjo organizacijo prehitela. Zato je vodstvo sklenilo predlagati vam danes spremembo, preosnovo osrednje organizacije. Osrednja organizacija naj se postavi na širšo podlago in s tem hočemo še ojačiti duh discipline, ki bo tem močnejši, čim širše in globlje bodo segale korenine strankinega vodstva.

Tretji predpogoj za moč stranke je pametno vodstvo. O tem, če je sedanje vodstvo dobro ali slabo vodilo čolnič stranke, boste vi izrekli sodbo. Politično vodstvo je težaven posel. Treba se je ozirati na dejanske razmere, na ovire, ki nam stoje na poti, treba je pravilno ceniti lastno moč in moč nasprotnika. Treba je v pravem času tudi odnehati, na drugi strani pa treba vedeti, kdaj se ne sme in ne more odnehati.

V kolikor je dosedanje vodstvo ustreglo tem zahtevam pametnega vodstva, o tem soditi ni moja stvar. Eno pa lahko rečem, da kot navdušen pristaš S. L. S., za katero živim in umrem, gledam z zadovoljstvom na zadnje triletno dobo.

Položaj pred tremi leti je bil še dokaj drugačen od današnjega. Pred tremi leti smo bili še na celi črti v skrajni opoziciji, sredi boja, v katerem je bilo vse združeno zoper nas, sredi boja za temeljne pravice ljudstva: za volivno preosnovo za deželni in državni zbor. Vlada, nasprotne stranke, vse je bilo zoper nas združeno. In danes? Danes pa se vidi, kako si naša stranka pridobiva tal, raste, močnejša postaja, množimo se, čedalje več nas je, in žalibog, to je: konstatiram le, da se množimo tudi v posebnem oziru, da imamo čedalje več kandidatov. Tudi to je značilna sprememba. Časih se nam je v tem oziru kaj slabo godilo, kakor Diogenu, ki je pri belem dnevu s prižgano svetilko okoli hodil in so ga vprašali, kaj išče, pa je odgovarjal: Človeka iščem. Tako sem tudi jaz moral časih okoli hoditi po ulicah in kandidate iskati, pa jih nisem mogel najti. Takrat se še je stranki slabo godilo, in nobeden se ni rad spuščal v to nevarno kupčijo. Danes imamo kandidatov še nekoliko preveč. To je sicer neprijetno, pa vendar zopet nov dokaz za življensko moč naše stranke. Treba je le eno: da naša stranka, če je še toliko kandidatov pokaže znova staro, prosvitljeno, na probujenosti somišljenikov utemeljeno disciplino, ki ne trpi nobenega nasprotovanja in kljubovanja, kedar je stranka končno govorila po svoji navijši inštanci, kedar je govoril zbor zaupnikov. Kedar je ta govoril, mora vladati popolna edinost v smislu sklepa zaupnikov.

To le mimogrede. Hotel sem s tem pokazati na krepko rast naše stranke.

Pa tudi na pozitivne, stvarne uspehe lahko naša stranka pokaže. Temeljna ljudska pravica, za katero je stala sredi boja, je danes izvojevana: splošna in enaka volivna pravica za državni in deželni zbor. Volivna preosnova za deželni zbor nam sicer ni prinesla vsega, kar smo zahtevali.

vendar pa se je po volivni preosnovi ustvarila možnost, da naša stranka pride do podrobnega izvajanja svojega programa potom zakonodaje in uprave.

V državnem zboru zavzemajo poslanci S. L. S. spoštovano postojanko po »Slovenskem klubu«, in stranka je bila že v tej kratki dobi v stanu marsikaj koristnega storiti. Podrobno naštevanje vseh uspehov bi nas dovelo predaleč in tu ni na mestu; stvar posameznih državnih poslancev je, da to obrazložijo svojim volivcem. Vendar omenjam dve veliki reči iz najnovejše dobe: vladno predlogo o splošnem ljudskem zavarovanju in dalmatinsko železnico.

Splošno zavarovanje za starost in onemoglost je velikanski korak naprej v interesu delavstva, kmečkega in obrtnega stanu. In poslanci S. L. S. smo bili vedno v prvi vrsti med tistimi, ki so zahtevali, da to zavarovanje ne sme biti omejeno samo na delavce, kakor so hoteli socialni demokratje, ampak tudi na malega kmeta in obrtnika, ki sta tudi samo delavca in drugega nič.

In dalmatinska železnica! Kako vreden činitelj postane za razvoj naše dežele, ko bo bela Ljubljana, središče Slovenstva in kranjske dežele, skozi Belo Krajino zvezana s Karlovcem in dalje s Splitom.

Ne bom naprej razlagal teh stvari, kajti moj čas je odmerjen.

Kar se tiče deželnega zbora, zamore naša stranka pokazati od zadnjih volitev sem na dve važni točki, ki sta nje izključna zasluga. Če nam tudi volitve niso dale večine v deželnem zboru, posrečilo se nam je, dobiti večino v deželnem odboru in deželna uprava je prešla v roke S. L. S., predno še je ista bila v stanu, dobiti večino v deželnem zboru. In kdorkoli je imel odkar so zasedli naši možje stole v deželnem odboru, tam kaj opraviti, se je lahko prepričal, da vlada sedaj v deželnem odboru nov duh, duh, ki je ljudstvu priazen, osobito tistemu stanu, ki ima tam največ opraviti: kmečkemu.

Druga točka, ki smo jo dosegli, kakor smo obljubili: izvojevali smo volivno preosnovo in s tem dosegli glavno stvar. Iz splošne in enake volivne pravice izide enajst novih mandatov, in od teh jih je deset, o katerih bo imel odločevati kmečki stan. Sigurno je, ako bo vladala v stranki edinost, da bo ista sama zase, zoper obe ostali stranki, imela večino v deželnem zboru.

S tem se je doseglo veliko več, nego v katerikoli drugi deželi. Zelena Štajerska je dvakrat večja, in dobi samo deset mandatov, pri nas pa ednajst. Po tej volivni preosnovi je, kakor sem že omenil omogočena, da, zagotovljena naša večina v deželnem zboru. Zato je treba le dosedanje edinosti stranke pri volitvah. Če dobi stranka večino, potem je v stanu, pozitivno izvrševati svoj program v okviru deželne zakonodaje in uprave. Stranka bo potem v stanu pokazati, kaj zna. Deželni zbor kranjski bo prvi, v katerem bo S. L. S. sama imela večino.

Njeno delo pa je omejeno. Prva meja je kompetenca deželnega zbora, druga so sredstva.

Kar se delokroga tiče, vam je znano, da je isti jako vezan in omejen na deželno kulturo v najširšem smislu besede. Sem spadajo vodovodne zgradbe in regulacije voda, predvsem pa tista nujna zadeva, ki se mora hitro rešiti v interesu kmečkega stanu: lovski zakon. Dalje spadajo sem ceste in druga občila, velik del šolstva, občinske zadeve in zdravstvene stvari. Vse to bo treba reševati v ljudstvu prijaznem smislu, to je drugače, kakor dosedaj.

Druga meja so sredstva. Razmere v deželnem gospodarstvu so silno žalostne. Proračun za prihodnje leto izkazuje en milijon deficita, en milijon primanjkljaja po odbitku vseh davkov. Z dolgovi se ne dajo delati velike umetnosti, to je stara reč, ampak naša stranka se bo resno in odločno lotila v prvi vrsti saniranja deželnih financ. To bo pglavitna točka delovanja prihodnjega deželnega zbora. Naša stranka si je postavila pri tem težko nalogo saniranja deželnih financ brez povečanja bremen delavskih slojev. Tudi te naloge se ne bo ustrašila, in upam, da bo to vprašanje uspešno rešila. Povdarjam, da se bo stranka lotila zgolj stvarnega dela v blagor ljudstva. Pri tem ji bo vsak sodelavec dobro došel. S. L. S. osobito ne bo videla svoje naloge v tem, zatirati to ali ono manjšino. Nasprotno, prizadevala si bo po svojih močeh pritegniti manjšino k pozitivnemu delu. Blagor ljudstva ji bo vrhovna postava.

V vseh okoliščinah bo pa storila tudi svojo narodno dolžnost in varovala slovenski značaj naše dežele.

Kar se državnega zbora tiče, stoji za nas v ospredju vprašanje zbližanja obeh jugoslovanskih klubov, t. j. »Slovenskega kluba« in »Zveze južnih Slavena«.

Dve vprašanji nastajeta tukaj: prvič ali je to zbližanje potrebno in ali je mogoče.

Potreba, ali vsaj umestnost se mi zdi dana po dveh dejstvih: prvič po parlamentarnem položaju; drugič po zgodovinskem činu z dne 5. oktobra t. l.

Prvo dejstvo je manjšega pomena. Sprememba v ministrstvu, ki se je izvršila te dni in dogodki, ki so bili z njo združeni, so pokazali, da je parlamentarni in politični položaj popolnoma negotov. Na drugi strani pa vidimo v vseh narodnih zborih združevanje vseh pripadnikov iste narodnosti, če tudi pripadajo različnim strankam. Računati nam je z močno nemško, poljsko in češko zvezo.

V teh razmerah stremi kazalo naše ure proti jugoslovanski zvezi. Ustvariti jugoslovanskemu življu močno postojanko, ki je sposobna v vseh okoliščinah, naj pride kar hoče, zavarovati interese slovanskega juga, to je važna naloga, ki nas čaka.

Nato nas navaja tudi zgodovinski čin z dne 5. oktobra t. l., to je aneksija Bosne in Hercegovine. Ta čin, s katerim je naš presvitli cesar razširil svojo suvereniteto na ti deželi, zadeva eksistenčno vprašanje Jugoslovancev; zlasti se gre za bodočo

zgodovinsko vlogo avstrijskih Jugoslovancev, torej tudi Slovencev.

Blizu dva milijona Jugoslovancev se je s tem činom na novo priklopilo deželam našega vladarja. To je dejstvo, ki z dinamično silo vpliva na razvoj avstrijskega jugoslovanstva. Činu z dne 5. oktobra bo v doglednem času moral z neizogibno silo slediti drugi čin: priklopitev Bosne in Hercegovine sosednim hrvatskim deželam. Potem bo mogoče tudi na to misliti, da se tudi naše slovensko vprašanje definitivno reši pod žezlom habsburške dinastije.

Jasno je torej, da je danes zgodovinski trenotek: za življenje našega naroda.

V tem zgodovinskem trenutku se podaja neizogibna potreba, pokazati svetu kolikor mogoče enotno jugoslovansko posebnost, osobito tudi v obliki kolikor mogoče enotne organizacije vseh jugoslovanskih narodnih zastopnikov v državnem zboru.

Zbližanje je torej potrebno. Ali je pa tudi mogoče? Mogoče s stališča naše stranke — kajti, da je prvi pogoj za zmožnost zbližanja tozadevna volja na obeh straneh to je samo po sebi umevno. Možnost pride tedaj za nas šele v pošte, če se pokaže volja na drugi strani — kajti letali ne bomo za nikomur.

Tu treba ločiti načelno in praktično možnost. Načelnih pomislekov nikdar ni bilo, ker načelno stoji tudi »Zveza južnih Slavena«, če tudi šteje liberalce v svoji sredi — na krščanskem temelju, večina »Zveze« stoji na krščanskih načelih — saj ni v nobenem klubu toliko duhovnikov. Liberalna manjšina doslej ni bila v stanu, spraviti »Zvezo« v liberalno smer in bo to tem manj mogla, če se zbližanje uresniči. Načelnega zadržka torej ni.

Zadržki so bili le praktično-političnega značaja. Osobito so izvirali iz tega, da S. L. S. ni hotela, da bi ljudski poslanci imeli katerikoli stik z nekaterimi liberalnimi slovenskimi poslanci, ki so se dali voliti v znamenju protiverske in protiljudske gonje.

Od tistih mal pa se je marsikaj spremenilo. Naša liberalna stranka je opustila brezupni boj zoper deželnozbornsko volivno reformo. Priznala je lojalno, da gre S. L. S. večina v našem deželnem zboru. Tudi protiverska gonja v glavnem glasilu naše liberalne stranke je v zadnjem času ponehala. To je že nekaj. Pomisleki zoper zbližanje so torej manjši.

O taktiki mora odločevati politična potreba. In če je politična potreba tako močna, da je treba kaj storiti, se to tudi mora storiti.

Takrat, ko smo bili izvoljeni, te potrebe ni bilo, danes pa je ta potreba! In zaradi tega nameravam danes to zbližanje predlagati.

Ampak osigurati je treba na vsak način eno, in to je pogoj, od katerega ne odnehamo, in to je, da se osigura poslancem S. L. S. tudi z naprej popolna svoboda za izvrševanje programa S. L. S.

Od svojih načel ne odnehamo niti za las; to smo dolžni sebi, to nam vелеva vest, to smo dolžni slovenskemu ljudstvu!

Takoj, ko se snide državni zbor, nameravam staviti v »Slovenskem klubu« nasvet, da isti v smislu mojih zgorajšnjih izvajanj, stavi točne predloge »Zvezi južnih Slavena« za osnutek skupne parlamentarne enote.

V to ime pa prosim, cenjeni zaupniki, vašega potrdila, ker brez tega se ne upam storiti tako važnega koraka.

Ako pa bodele moje namero odobrili, potem se nadejam, da nastane v kratkem nov parlamentarni položaj, v katerem bode združena jugoslovanska zveza važen faktor, preko katerega nihče ne bo mogel na dnevni red.

Povejte mi, gospodje zaupniki, odkrito svoje mnenje, a jaz sklepam z vročo željo: Bog blagoslovi pote S. L. S.! (Burno odobravanje.)

Nato predlaga dr. Vladimir Pegan sledečo

resolucijo:

Uvažujoč narodno-politični položaj na slovanskem jugu, ki je nastal o posledici aneksije Bosne in Hercegovine, uvažujoč nadalje posebne politične razmere na Kranjskem in v slovenskih pokrajinah S. L. S. ne odklanja možnosti, da poslanci S. L. S. v državnem zboru pritrjujejo zblizanju »Slovenskega kluba« in »Zvezi južnih Slavena« pod pogojem, da varujejo v polnem obsegu načela S. L. S. in svobodno izvrševanje njenega programa. — V tem okviru dovoljuje shod zaupnikov poslancem S. L. S. prosto roko.

Resolucija je bila soglasno in z velikim odobravanjem sprejeta.

Izprememba organizacije S. L. S.

Dr. Šusteršič nato poroča o izpremembi osrednje organizacije S. L. S. Doslej je bila zasnovana organizacija na tri faktorje: prvič zbor zaupnikov, ki ostane tudi v bodoče, drugič je bil glavni osrednji odbor in tretjič strankino vodstvo. Glavni osrednji odbor ni mogel priti do posebnega življenja, najbolj je delovalo vodstvo in zbor zaupnikov, ki se je pa sešel le ob važnih povodih. Tako je vsa moč stranke ležala v vodstvu. Ko pa stranka raste in pridobiva moč in vpliv, nastopa želja iz raznih krajev dežele, da bi bili tudi zastopani v vodstvu. Vodstvo je prišlo do soglasnega zaključka, da se vodstvo postavi na najširšo podlago, da bo vodstvo stranke nekak strankin parlament, v katerem bodo delegati cele dežele. Za vsakdanje podrobno delo naj se izbere iz vodstva izvršilni odbor. Predlaga načrt za osrednjo organizacijo, s katero se stranka postavi na širšo podlago. Somišljeniki iz cele dežele bodo odslej zastopani v vodstvu. Tozadevni dr. Šusteršičevi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Drž. poslanec g. Gostinčar predlaga v vodstvo stranke naslednje gospode:

Luka Smolnikar, vikar, Ljubljana; Andrej Kalan, prelat-kanonik, Ljubljana; dr. Viljem Schweitzer, advokat, Ljubljana; Josip Šiška, kanonik, Ljubljana; dr. Dolžak, zdravnik, Ljubljana; Ivan Stanovnik, župan, Horiul; Anton Jeriha, delavec, D. M. Polje; Ivan Krežar, nasar, svetnik trg. in obrtne zbornice, Ljubljana; Čatar Alojzij, delavec, Ljubljana; Ant. Belec, župan,

Št. Vid nad Ljubljano; Ant. Koblar, dekan, Kranj; dr. Aleš Ušeničnik, prof. bogoslovja, Ljubljana; Jan. Kalan, župnik, Zapoge; Rajko Marenčič, trgovec in posestnik, Kranj; Ivan Podlesnik, posestnik, Ljubljana. (Sprejeto.)

Proti Stanovnikovi kandidaturi v vodstvo se je vnela ostra debata, nakar je bil Stanovnik skoro soglasno izvoljen. Zbor je priredil Stanovniku pristržno ovacijo.

Dr. Šusteršič načelnik S. L. S.

Državni poslanec Povše je predlagal zboru, naj se zopet izvoli za načelnika stranke dr. Ivana Šusteršiča, katerega zasluga je, da je S. L. S. dospela na ono stališče, da more izvrševati svoj program na blagor naroda. Ob dr. Šusteršičevem vodstvu bomo lahko mirno gledali v bodočnost domovine. Tako vodstvo pa potrebujemo posebno sedaj, ko gremo nasproti resnim časom, v katerih bo v parlamentu tudi zatiran slovenski rod stopil na plan in zahteval pravice Jugoslovonom. Dr. Šusteršič je bil ob velikanskem navdušenju soglasno izvoljen za načelnika S. L. S.

Kandidatje S. L. S.

Dr. Schweitzer je v imenu vodstva S. L. S. poročal o kandidatih. Povdarjal je, da je to zgodovinsko pomemben dan za deželo. Zasluga S. L. S. je, da širši sloji dobe volivno pravico. Sedaj je treba delati, da stranka pridržijo priborjene mandate. Povdarja, da so vsi kandidati z ogromno večino odobreni po okrajnih organizacijah.

1. Okraj Kranj, Škofja Loka: Evgen Jarc, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

2. Okraj Radeče-Litija-Višnja gora: dr. Ivan Zajec, zdravnik c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani.

3. Ljubljanska okolica: Mihael Dimnik, posestnik v Jaršah in načelnik »Kmečke zveze« ljubljanske okolice.

4. Okraj Ribnica, Žužemberk, Kočevje: dr. Vladislav Pegan, odvetnik v Ljubljani.

Zaupnik Janez Sinkovec iz Ambrusa: Pri zadnji volitvi smo bili za g. župana Vehovca, ker je pa takrat g. Vehovec odstopil, smo volili g. Mandelja. Volili bomo sedaj g. dr. Pegana, ker ga priporoča S. L. S. Želi, da bi se dr. Pegan volivcem osebno predstavil in da bi S. L. S. delovala za doslej zapuščeno Suho Krajino.

Dr. Šusteršič izjavlja: G. županu Vehovcu izreka stranka popolno zaupanje. To je pokazala tudi s tem, ker ga je zadnjič hotela proglasiti za kandidata, a je g. Vehovec se v zadnjem hipu odpovedal. V sporazumu s celim volivnim okrajem sedaj stranka postavlja kandidatom g. dr. Pegana. Šele v soboto zvečer je prišlo neko pismo za g. Vehovca, ko se je ogromna večina že izrekla za dr. Pegana. Če bi se kandidatura g. Vehovčeve prejšnje oglasilo, bi se jo gotovo tudi upoštevalo, sedaj, ko se je velika večina že izrekla za g. dr. Pegana, je pa prepozno. Govornik je prepričan, da bo tudi g. župan Vehovec kot zaupnik S. L. S. deloval za tega kandidata.

G. dr. Lampe konstatira, da je gospod Mandelj eden najbolj delavnih poslancev. V imenu dr. Pegana tudi obljublja, da bo S. L. S. preskrbela Suhi Krajini vode in cestnih zvez.

5. Okraj Postojna, Vipava, Lož, Ilir. Bistrica: Jernej Ravnikar, nadučitelj v Trnovem pri Ilirski Bistrici.

6. Okraj Kamnik, Brdo: Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku.

7. Okraj Radovljica, Tržič, Kranjska gora: Janez Piber, župnik v Bohinjski Bistrici.

8. Okraj Trebnje, Mokronog, Kostanjevica: Janez Nep. Hladnik, župnik v Trebelnem.

9. Okraj Novo mesto, Črnomelj, Metlika: Josip Zirc, župan in posestnik v Kandiji.

Duhovnik svetnik č. g. župnik Podboj je navdušeno hvalil odlične lastnosti g. župana Zurca, ki najvzornejše vodi največjo občino za Ljubljano.

10. Okraj Vrhnika, Idrija, Cirknica: Anton Kobi, posestnik in trgovec na Bregu pri Borovnici.

Vse te kandidature so bile soglasno odobrene.

Glede mesta Ljubljane je shod pooblastil vodstvo, da vodstvo samostojno sklepa glede kandidatur v Ljubljani.

Predsednik zbora g. poslanec Povše je zaključil shod s predlogom, da odpošlje shod zaupnikov udanostni brzojavki: sv. očetu povodom današnje njegove zlate maše in cesarju povodom njegovega vladarskega jubileja. Predlog je bil soglasno sprejet, g. predsednik shoda pa pooblaščen, da odpošlje brzojavki. Končno je predsednik pozival zborovalce, naj se vsi navdušeno podvržejo vzvišenim ciljem S. L. S., ki hoče osrečiti domovino. To kar je večina sklenila, mora biti vsem sveto. Delujmo vsi za moč S. L. S., da izvojuje vse, kar je v korist ljubljani naši domovini.

Vestnik „Kmečkih zvez“.

Delovanje »Kmečkih zvez«. (Dalje.) Delo »Kmečkih zvez« je raznovrstno. Danes se omejimo samo na politično delovanje »Kmečkih zvez«. — Politično delovanje »Kmečkih zvez« obstoji v prvi vrsti ob času volitev. Volitve so ravno pri nas Slovincih ono važno politično središče, okrog katerega se vse suče. Naše javno politično življenje obstoji največ v tem, kakšne zastopnike volimo v javne zastope: v občinske, v okrajne, v deželne in državne zastope, kajti kakoršne može si volimo in izvolimo v te zastope, tako je in bo tudi naše javno politično življenje. Zato pa je treba ob času volitev največje pozornosti bodisi to v občinski zastop, bodisi v deželni ali državni zbor. Povsod, vsikdar je treba najbistreje paziti na to, kako se vršijo te volitve, kdo je kandidat za te zastope, je pristaš S. L. S. ali je nasprotnik S. L. S. Tu je treba politične organizacije, tu je treba zavednosti, edinosti in odločnosti, kajti le ona stranka je močna, ki je edina, zavedna, samostojna in ki

vedno složno, enotno nastopa ob volitvah v javne zastoje. Ona stranka ima življenje, ki se briga za vse, kar se godi v občini, v deželi, v državi, v kateri živimo. Zato je treba, da to edinost, složnost in disciplino tudi vselej in povsod pokažemo. Treba je pa v prvi vrsti to v sedanjih burlih časih, ko imamo narodne in pa tudi gospodarske nasprotnike, ko se gre za obstanek slovenskega ljudstva. Tu je treba sloge, miru in pa čistega ter pravega navdušenja za slovensko domovino, za naše dobro slovensko ljudstvo. In to pa najlože pokažemo in spričamo pri prihodnjih deželnozborskih volitvah 14. decembra t. l. Takrat mora slovensko ljudstvo soglasno voliti kandidate S. L. S., kandidate, ki jih je postavilo vodstvo S. L. S. dne 11. novembra na shodu zaupnikov v Ljubljani. Da kandidatje S. L. S. zmagajo in S. L. S. tako dobi večino v deželnem zboru, zato pa morajo skrbeti v prvi vrsti naše »Kmečke zveze« po deželi in zaupniki S. L. S., ki so vneti za blagor in srečo slovenskega naroda. Torej na delo za naša načela, na delo za celokupne koristi in interese vseh stanov slovenskega naroda.

Dne 22. t. m. zboruje »Kmečka zveza« za košansko-reški okraj v Trnovem na Notranjskem. Govori tajnik S. L. S. dr. Val. Rožič o nalogah »Kmečkih zvez«, g. Iv. Kregar govori o obrtniškem stanu, in g. Jernej Ravnikar, nadučitelj, se predstavi svojim volivcem kot kandidat za prihodnje deželnozborske volitve. Možje, pridite v obilnem številu.

Dne 29. t. m. zboruje »Kmečka zveza« za logaški okraj v Gornjem Logatcu. Občni zbor se bo vršil ob pol treh popoldne v prostorih katoliškega izobraževalnega društva v Gornjem Logatcu. Na občnem zboru se predstavi tudi g. Anton Kobj kot kandidat za deželnozborske volitve. Govori dr. Val. Rožič o organizaciji »Kmečkih zvez«.

Dne 6. decembra t. l. zboruje »Kmečka zveza« za sodni okraj Vipavo. Govorita dr. Val. Rožič in kandidat g. Jernej Ravnikar, nadučitelj v Trnovem na Notranjskem.

Ljubljanska okolica. Mihael Dimnik, posestnik v Jaršah ob Savi hišna št. 6, je kandidat za deželnozborske volitve v ljubljanski okolici. Odbor »Kmečke zveze« kakor tudi vodstvo S. L. S. ga je soglasno sprejelo za kandidata in tudi zbor zaupnikov S. L. S. je tej kandidaturi pritrdil.

Zaupniki iz Iga so brzojavili: Naš kandidat je gosp. Dimnik, načelnik: Živio! — Mrkun, Strumbel, Mencej, zaupniki, Ig.

Shod v Dobropoljah. V nedeljo je bil shod v zadruhi, kjer se je volivcem predstavil kandidat dr. Pegan. Predsedoval je shodu nadučitelj g. Ivan Štrukelj. Državni poslanec F. Jaklič je najprej podal kratek pregled državnozborskega delovanja in povedal tudi, da je edino glavarstvo v Kočevju krivo, da se toliko časa ne izplača podpora zaradi povodnji v Dobropoljah. Nastop dr. Pegana je napravil na vse najboljše vtis, da mu bodo na dan volitve vsi volivci oddali svoje glasove.

d Občni zbor »Kmečke zveze« za kočevski okraj se je vršil dne 8. novembra

v Velikih Laščah v novem »Zadružnem domu«. Predsednik g. državni poslanec Fr. Jaklič je v pozdravu omenjal, da so zborovalci lahko ponosni na svoj krasni dom ter izražal veselje, da moremo zborovati na lastnih tleh. Na shodu se je soglasno sprejela kandidatura dr. Vladislava Pegana, odvetnika v Ljubljani. — V odbor so bili izvoljeni: predsednik: Fr. Jaklič, državni in deželni poslanec v Dobropoljah; odborniki: Franc Fric, posestnik, Hrovača; Franc Bartol, deželni poslanec, Sodražica; Matevž Kozelj, kaplan, Velike Lašče; Anton Škulj, posestnik, Grič; Janez Košir, posestnik, Retje; Janez Peterlin, posestnik, Rob; Franc Mustar, župan, Kampilje; Janez Kaplan, posestnik, Prigorica; Anton Lovšin, posestnik, Jurjevica; Matevž Oblak, župan, Graben.

LISTER.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

TRIINDVAJSETO POGLAVJE.

V Masadi.

Trdnjava Masada leži na jugu Judeje, blizu idumijske meje, na skalnati višini ob mrtvem morju. Z desne in leve jo čuvajo divji prepadi, le z večerne strani se more s težavo priti do nje. Tu pa stoji mogočen stolp, zidan iz črnih skal, in zapira pot vsakemu sovražniku. Najmočnejši oblegalni stroji bi ga ne mogli razdreti.

V to skalno gnezdo sta pribežali Druzila in Tamara. »Tukaj sva na varnem pred rimskim oskrbnikom in pred poveljnikom tempelske straže«, reče kneginja Druzila ubogi Sadokovi hčerki, ko se zaprlo težka vrata trdnjave za njima. »Pa ni brez lepote ta samotni kraj! Glej, kak lep vrt s palmami in šumečimi fontanami in hladnimi votlinami je pričaral moj oče med ta divja zidovja. Tudi prostori velikega zahodnega stolpa so prav prijetni in se dá dobro stanovati v njih. Vsi drugi prostori pa so napolnjeni z orožjem.«

Tamari se ni zdelo samo prijetno, ampek celo razkošno in zelo bogato vse, kar je videla na tem kraju. Z oken njene stanovanja se ji je odpiral čudovito čaroben razgled proti jutru. Globoko pod njo je valovila težka, svinčena gladina mrtvega morja; onkraj morja pa se je v sinji daljini črtala skalna puščava. Nobene hiše, nobenega gradu, nobenega sela, kakor daleč seže oko.

»Kajpak, velika samota je tukaj,« reče Druzila svoji varovanki Tamari, »še večja, kakor v Maheru tamkajle onostran amonitskih gôr, kamor je naju hotela poslati Berenika. Toda ne maram iti v Maher. Moj stari stric Herod Antipa je tam nekoč na željo Herodijade izvršil strašno hudodelstvo. Morebiti si že slišala o tem; dal je med pojedino umoriti nedolžnega človeka, ki ga je smatralo ljudstvo za

preroka. No, tukaj se ni pripetilo nič takega, in lahko bova spali mirno in sladko.«

To je povedala Druzila, in Tamara se je spomnila, da ji je njen oče pripovedoval o tem človeku, ki je klical ljudi h pokori in mu je bilo ime Janez. Toda pismouki in farizeji niso marali zanj, ker je, kakor so rekli, oznanjeval napačnega Mesija.

Samota, ki je vladala v Masadi, je še bolj združila Druzilo in Tamaro v prijateljstvu. Dolge ure poletnih dni sta presedeli v hladnih sencah na vrtu in sta si pripovedovali različne dogodke iz svojega življenja. Dogodki iz Tamarine mladosti so bili seveda kmalu povedani; tembolj burno življenje pa je preživela Druzila. Bila je še mlada deklica, ko jo je deželni oskrbnih Feliks vjel v svoje mreže. Šla je z njim v Rim, kjer mu je rodila sina. Po kratkem, nesrečnem zakonu se je vrnila nazaj v domovino, ločena od svojega moža; sina, ki ga je tako ljubila, je morala pustiti možu. Taki hitro sklenjeni in hitro razvezani zakoni so bili takrat v Rimu nekaj vsakdanjega. Druzila je težko občutila vso svojo nesrečo in vse njeno veselje življenja je bilo uničeno.

»Prav se mi godi,« tako je sama sebe večkrat tožila pri Tamari. »Zapustila sem Boga svojih očetov in sem sledila maliku svojega srca. Za kazen me je Bog zapustil, in zavrgel me je tudi moj mož. O Tamara, varuj se izročiti Rimljanu roko v zakon! Kako mi je govoril Feliks o ljubezni in zvestobi! Toda zagledal je temne oči Neapolitanke, ki mu je obljubljala lepšo prihodnost, in pozabil je na vse svoje obljube in prisege. Ampak, prav se mi je zgodilo; zapustila sem Boga, in Bog je zapustil mene!«

»Nič se ne boj, da bi se poročila s stotnikom Lucijem, dokler je pogan. Sicer pa me on še ni snubil in najbrže tega nikdar storil ne bo,« odvrne Tamara, vrteč v roki rožo, katero ji je odtrgala Druzila. »Toda vedno molim zanj, da bi se spreobrnil k pravemu Bogu. Če bo storil to, potem upam, da — pa kaj govorim neumne besede! Saj je ljubi moj oče mrtev, čeprav ga moje misli še vedno iščejo med živimi. Kakor sem rekla, neumnost je misliti na kako zvezo z Lucijem.«

»A vendar misli tvoje srce noč in dan nanj — ti ubožica! Kako smo ženske čudna bitja! To si želimo in v to upamo najbolj, kar nam prinaša največ nesreč.«

»Druzila, ni ti prinesla nesreče tvoja ljubezen, ampak tvoj greh, ker si zaradi prepovedane ljubezni zavrgla Boga in njegovo postavo. Ne razumem, kako si mogla darovati malikom!«

»Ne razumeš, ker je še čista ostala tvoja ljubezen in ni vzplamtela do strasti. Ha, strast te more zapeljati še v večja hudodelstva. Ko strast dogori, ostane srce ožgano kakor puščava in duša mrtva, kakor je mrtvo morje tu zdolaj.«

»Ne smeš obupati zaradi svoje pregrehe. Naš Bog milostno vzprejme grešnika, če se skesan vrne k njemu. Kolikrat so ga zapustili naši očetje in darovali Baalu in molohu, pa jim je vselej odpustil, če so se vrnili k njemu in razbili svoje malike.«

»Da bi vsaj mogla verovati in upati!« vzdihne Druzila. »Bog mi je ponujal svojo milost, pa sem jo zapravila. Bilo je pred šestimi leti, ko sem s svojim bratom in nezvestim Feliksom bivala v Cezareji; tedaj so pripeljali Judje pred Feliksov sodni prestol nekega moža iz Tarza v Ciliciji, ker je bil pristaš nove stranke, ki ji pravimo »kristjani«. Bila sem navzoča, ko je zagovarjal sebe in svoj nauk; govoril je jasno in navdušeno, kakor še nisem nobenega človeka slišala govoriti. Takrat je božja milost govorila v mojem srcu. Toda zadušila sem njen glas; kajti takrat sem še oboževala Feliksa. Moja sužnja Helena, ki je stala za menoj in poslušala Pavlov nauk o Jezusu Nazarencu, pa se je izpreobrnila in se dala krstiti. Od tedaj se je popolnoma predrugačila. Prej sem jo morala večkrat kaznovati, kakor vse svoje sužnje, zaradi lahkomišelnosti, laži, sladkosnednosti in lenobe; odkar je postala kristjana, nisem zapazila nobene teh napak na njej. Helena je moja najzvestejša in najzanesljivejša sužnja in potrpi vse moje sitnosti z nebeško krotkostjo. V očeh se ji vidi, kako je mirno njeno srce. Kar ji podarim, ne porabi za prazno lepoto, ampak razdá beračem in bolnikom. Vprašala sem jo, če ne mara zbirati daril, da bi se pozneje odkupila z njimi, mi je odgovorila: »Popolnoma sem zadovoljna s svojim suženjskim stanom. Rajše si kupim zaklad, ki ga rjá in molji ne morejo razjesti. V božjih očeh velja suženj ravno toliko, kakor kraljev sin, odkar je Kralj neba in zemlje nosil za nas suženjsko obleko.«

Tamara se je spomnila, da je podobne besede slišala od Helene. Čuden se ji je zdel tak nauk. Ves red v družbi bi moral propasti, če bi v isti vrsti bila suženj in kralj, gospod in služabnik. »Toda učiti morajo to,« reče Tamara, »ker je tisti, ki ga pomotoma smatrajo za Odršenika, bil rojen v uboštvu in revščini in je umrl suženjske smrti na križu.«

»Saj sem ji večkrat pravila, da je nesmiseln njen nauk o Odršeniku,« odvrne Druzila. »Toda Helena zna prav dobro odgovarjati. Mesija je prišel, pravi, da zadosti za grehe sveta. Greh pa je upor in nepokorščina do Boga, zato je moral Odršenik umreti suženjske smrti. Pokorščina in ponižnost sta njegova temeljna nauka, in zato ne moreta nikoli voditi do upora in prevrata družabnega reda. Tudi poganskim predstojnikom so kristjani po božjem povelju in Zveličarjevem vzgledu dolžni pokorščino. Resnično, nikdar nisem slišala niti od svojega očeta, niti od Feliksa kake pritožbe o njih. Medtem, ko so bili drugi Judje vedno upornega duha, so kristjani redno plačevali davek in so jim bili poslušni v vsem, kar ni nasprotovalo njihovim veri.«

»Ali jih ni dal cesar pred kratkim zaradi najhujših hudobij pomoriti cele množice?« vpraša Tamara.

»Ko bi se vse verjelo Neronu! Toda ves Rim že oznanja na glas, da je Neron sam zažgal mesto. In junaško so umirali! Feliks me je peljal s seboj, da bi videla strašen prizor. V vrtovih Agripine so reveže z verigami privezali na kole, obliči

jih v smolo in jih zažgali — žive plamenice. Midva s Feliksom sva se v družbi mnogih senatorjev in vitezov peljala za Neronom, ki je podil svoje bojne konje med nesrečnimi žrtvami. Slišala sem reveže, kako so molili za svojega morilca, namesto da bi ga preklinjali; tedaj sem pala v omotico. In še zdaj vidim večkrat v sanjah nesrečneže, oblite z gorečo smolo. Njihove ustnice se premikajo v molitvi.«

Te velike ljubezni tudi do sovražnikov, o kateri stari zakon ni vedel ničesar, ni razumela Tamara. Ali je to višek kreposti, ali je to nenaravna hlimba? Spomnila se je, da je slišala nekaj podobnega od mladega Nazarencu, ki je molil za svoje sovražnike, ko so ga kamenjali. In nenkrat ji je prišlo na misel, da je tudi Jezus na križu storil tako. Kako je bilo takrat ganjeno njeno srce, ko ji je Evzebij pripovedoval njegovo strašno trpljenje! Od tistihmal na to ni skoraj nič več mislila zaradi drugih dogodkov, ki so odvrnili njene misli od tega predmeta.

Zdaj se je zopet vzbudilo v njej vprašanje, če je križani Jezus v resnici pričakovani Odršenik. Skozj okno svoje sobe je zrla v samotnih nočnih urah na gladino Mrtvega morja, obrito z luninim sojem, ali pa na molčečo pustinjo v daljavi, in se je spominjala vsega, kar je takrat slišala od Evzebija. Spominjala se je na Evzebijovo pričevanje o Jezusovem vstajenju, in na starčevo ljubezen, s katero je stregel očetu in njej v Betaniji. Ker je razglabljala vse to z resno voljo in je obenem molila za spoznanje, so polagoma izginjali vsi njeni predsodki in začela se ji je svitati resnica.

Večkrat sta Tamara in Druzila poklicali tudi sužnjo Heleno k skupnemu pogovoru. Nekega lepega večera v avgustu so sedele vse tri v vrtni senci. Razgovarjale so se o starih prerokih in njihovih napovedih o slavi in veličini bodočega Mesijevega kraljestva. Navdušena je pripovedovala Tamara, kako more biti slaven kralj mesijanskega kraljestva. Toda Helena jo zavrne prepričevalno, da mora po napovedih prerokov Kristus najprej trpeti, potem šele pojde v svojo slavo.

»Toda tisto svetovno kraljestvo, o katerem preroki tako jasno govorijo — kje je?« vpraša Tamara. »Izraelsko ljudstvo je še vedno pod tujo oblastjo, in Rimljani gospodujejo vsemu svetu.«

»Jezus je rekel: »Moje kraljestvo ni od tega sveta,« odvrne Helena. »Ustanovit je prišel duhovno kraljestvo milosti in miru, ki bo obsegalo ves svet. V njem ne postanejo samo Izraelci, ampak ljudje vsega sveta otroci božji in dediči nebes. In kakor je Sin božji postal naš brat, tako morajo vsi ljudje na zemlji postati bratje in sestre med seboj. Že zdaj se razširja njegova sveta postava ljubezni čez vse rimsko cesarstvo, in osvojila si bo enkrat srca vseh ljudi do konca zemlje. Takrat bo vnovič prišel Mesija, ne več ubog in reven, ampak v vsej svoji slavi, in njegovega kraljestva ne bo konca. Takrat se bodo šele popolnoma izpolnile napovedi prerokov. Srečni tisti, ki verujejo vanj in

trpe z njim in zanj! Kajti kraljevali bodo z njim vso dolgo večnost.«

(Dalje prih.)

Političen pregled.

NE MARAJO BITI MINISTRI.

Že letos v spomladi je ministrski predsednik baron Beck začel omahovati in bilo je videti, da ne bo več dolgo mogel opravljati težkih poslov naše politike. In res, nekako pred štirinajstimi dnevi je izjavil vladarju, da se ne more pobotati s Čehji in Nemci in da zato odstopi. Cesar je sprevidel, da je treba drugega ministrskega predsednika, ki ni vezan raznim strankam z obljubami in ki bi zato lažje poravnal nasprotje med Čehi in Nemci, ter je Beckovo odpoved sprejel. Nalogo, da sestavi novo ministrstvo, je izročil notranjemu ministru baronu Bienenherthu. Becku se mora priznati, da je bil eden izmed boljših ministrskih predsednikov in da je dosti spretno vodil voz naše politike, ki ga vlečejo kaj muhasti konji. Srečno je vpeljal splošno in enako volivno pravico v Avstriji, ki je sedaj poleg Nemčije po svojem volivnem redu najbolj demokratična država v Evropi. Razen tega je rešil ogrsko pogodbo, ki je delala politikom veliko preglavic. Pa tudi sicer je bila njegova vlada prijazna ljudskim težnjam in zato je mož zaslužil časten pokoj.

Toda sedaj, ko je cesar imenoval Bienenhertha za ministrskega predsednika, so nastale nove težave. Da to ministrstvo uredi, je bilo treba najprej sprave med Čehi in Nemci. Nemci so bili hudi na vlado, češ, da podpira Čeha, in zato nečejo poslati svojega zastopnika v ministrstvo, Čehi pa ravno tako. Bienenert je želel, da se osnuje parlamentarno ministrstvo, to je, da pošljejo večje stranke kakega svojega člana v ministrstvo in se tako zavežejo podpirati vlado, toda želja se mu ni izpolnila. Krščanski socialci so delali odločno za spravo, ravno tako češka katoliško-narodna stranka; ker so vedeli, kako velika naloga čaka zbornico, če hoče ugodno in hitro rešiti predlogo o splošnem zavarovanju. Kajti za tako veliko delo je treba poslancem in ljudstvu odgovorne vlade. Toda vse zastoj. Nemcev in Čehov Bienenert ni mogel spraviti, čas je potekal, državni zbor se snide kmalu k zasedanju — in vlade ni. Tedaj je cesar imenoval uradno ministrstvo. In tako so sedaj: ministrski predsednik in notranji minister Bienenert, poljedelski minister Pop, minister javnih del grof Wikenburg, naučni minister vitez Kaniera, finančni minister Jorkaš Koh, železniški minister vitez Horster, trgovski minister vitez Resler, justični minister vitez Holckneht. Razen tega imenujejo Čehi kot ministra rojaka dr. Začka, Poljaki Abrahamoviča, Nemci dr. Šrajnerja.

Tako ni hotel nihče biti minister in sedaj imamo uradno ministrstvo. Vendar splošno mislijo, da ostane ministrstvo le toliko časa, da državni zbor potrdi proračun in priklonitev Bosne in Hercego-

vine. Med tem se poleže spor med Čehi in Nemci in na eni strani ministere iz velikih državnozbornih strank.

JUGOSLOVANI SE ZDRUŽIJO.

Voditelji »Slovenskega kluba« in »Jugoslovanske zveze« so se posvetovali, kako bi mogli v državnem zboru skupaj nastopati. Listi poročajo, da sta oba kluba sklenila, da bosta v narodnih vprašanjih edina. Združeni Jugoslovani bi štel tako 37 poslancev, bi imeli več vpliva v zbornici ter bi krepkeje podpirali jugoslovanske narodne zahteve. Uredi se pa to vprašanje popolnoma šele takrat, ko se skliče državni zbor in bodo vsi jugoslovanski poslanci na Dunaju zbrani. Zaupni šod S. L. S. je pretekli ponedeljek prepustil vso zadevo državnim poslancem, da ukrenejo kar se jim zdi koristno in potrebno.

MADŽARI SO DEMOKRATIČNI.

Vsa Evropa se je smejala Madžarom, ki so skovali neko spako volivne reforme, toda oni se niso dali nič ustrašiti. Grof Andraš je predložil cesarju v potrjenje načrt volivne reforme in je toliko časa delal nadlego krog dvora, dokler ga ni cesar podpisal, toda samo pod pogojem, da se načrt zelo izpremeni. S tem je že odklonil sedanji načrt, toda to ni ogrske vlade nič motilo. Vesela je predložila volivno reformo državnemu zboru, kakor bi hotela reči vsemu svetu: »Sedaj vidite, da smo demokratični!« A žalostna je ta demokracija! Ni je države, kjer bi bile ljudske pravice pri volitvah bolj teptane, kot na Ogrskem. In če jih že kje teptajo, se tega vsaj sramujejo, toda Madžarov ni sram povedati, da je ta volivna reforma naperjena proti nemadžarskim narodnostim na Ogrskem, in da hoče pomagati višjim slojem do odločujoče besede v zbornici. — Umevno je, da so socialisti in ljudska stranka močno nasprotni taki reformi, toda vladna večina jo bo vendarle sprejela in vzakoni. Pa ljudska zavest se bo prej ali slej zbudila in okrepila in tedaj podere sedanje »demokratične« tlačitelje, kot vihar trhla debla.

SRBI NA HRVAŠKEM

se ne počutijo najbolje, kajti ban Rauh jih zelo preganja. Dolže jih, da so bili udeleženi pri velikosrbski zaroti, in jih po vseh mestih in vaseh zapirajo. Obdolžencev je že toliko, da so vsi zagrebški zapori polni in vendar jih vedno več gonijo v ječo. Število obtoženih Srbov je že tako veliko, da že skoro ni moči verjeti, da bi bilo res toliko zarotnikov na Hrvaškem. Prav lahko je mogoče, da dela ban Rauh le v svojo korist, ker hoče tako uničiti hrvaško-srbsko zvezo v zagrebškem saboru. — Zaprti Srbi čakajo že mesece, da se prične preiskave o njih, pa zastoj. Ban jim pošilja vedno nove tovariše v ječo, a ne preiskava o njihovih zločinih. Zato so mnogi začeli stavkati z lakoto, t. j. niti hrane, niti pijače ne sprejemajo toliko časa, da jih sodnija zasliši. Iz Zagreba poročajo, da se jim je to dobro obneslo, kajti preiskave so se že začele.

BOSNA.

V Bosni je vse mirno. Iz Srbije so poslali preko meje mnogo oklicev, ki pozivajo prebivalstvo na vojsko, toda brez uspeha. Srbske čete stoje ob meji ter čakajo, da se dvigne bosansko ljudstvo proti Avstriji, pa bodo morale, kakor vse kaže, toliko časa čakati, dokler se ne naveličajo. Celo mohamedanci so mirni in zadovoljni z novo vlado v Bosni in Hercegovini Dne 9. t. m. je cesar sprejel veliko odposlanstvo bosanskih muslimanov, ki jih je vodil sarajevski župan Esad efendi Kulović in ki so prišli cesarju zatrditi svojo udanost in zvestobo. Cesar jih je ljubeznivo sprejel in jim obljubil, da hoče z vso vnamo skrbeti tudi za vse mohamedanske prebivavce Bosne ter jim pustiti vse verske in gospodarske pravice, ki so jih imeli do sedaj.

SRBIJA BO SPET PRIDNA.

Kralj Peter je izjavil poročevalcu nekakega svetovnega lista, da je Srbija sicer

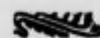
razburjena, a da ne bo kršila evropskega miru. Kralj je torej opustil misel na vojsko z Avstrijo in je obljubil, da se bo s svojo državo vred lepo obnašal. Pa bil je tudi že skrajni čas. Ko so se v Srbiji le neprestano oboroževali, je Avstrija prosila Anglijo, Francijo in Rusijo, naj jo posvare, ker bi se sicer tudi ona morala začeti oboroževati in bi skoro gotovo prišlo do vojske. Te države so res opomnile Srbijo, naj ne izziva Avstrije, ker bo vojska le njej sami škodovala. Anglija ji je še posebej sporočila, naj ne pričakuje od drugod pomoči, če se zaplete v vojsko z Avstrijo. Vsled tega je sprevidel kralj Peter, da bo najbolje, če obljubi, da bo Srbija zopet pridna. Ravno zaradi tega pa niso z njim Srbi zadovoljni, ker hočejo na vsak način dobiti kos Hercegovine. Listi poročajo, da kralj Peter lahko vsak čas odstopi, ker ni vseh ne on drugim, ne drugi njemu. Na prestol stopi potem baje prestolonaslednik Jurij, ki bi tako rad pustil svojo mlado, vročo glavo v Bosni.

BOLGARIJA IN TURČIJA.

Sedaj je že popolnoma gotovo, da med Bolgarijo in Turčijo ne pride do vojske, temveč da se bosta obe državi mirno pobotali. Pogajanja se že vrše. Težave dela le to, da Turčija zahteva preveč odškodnine, Bolgarija pa premalo ponuja. Turčija hoče 500 milijonov, Bolgarija daje samo 120. — Angleška prigovarja Bolgariji, naj odneha in naj plača večjo vsoto.

FRANCIJA IN NEMČIJA V PRIJATELJSTVU.

V zadnji številki smo poročali, kako sta si Francija in Nemčija skočili v lase in kako so se nekateri že bali, da nastane radi tega vojska. Sedaj je ta spor poravnan. Obe vladi sta obžalovali oni dogodek v Kasablanki, ki je bil vzrok prepiru, ter sta odločili, da naj razsodi v tej zadevi mednarodno mirovno sodišče.

Razgled po domovini.

Kanonik Jožef Hočever †. V Novem mestu je umrl tamošnji kanonik, demantno-mašnik in starosta kranjske duhovščine preč. gospod Jožef Hočever. Pokojnik je bil rojen v Adlešičih dne 9. februarja leta 1822. ter bil v mašnika posvečen leta 1845. Služboval je potem kot kaplan v Krašnji in Stari Loki, bil naučni prefekt v deškem semenišču, nekaj časa namestni učitelj na ljubljanski gimnaziji, dalje časa lokalist na Homcu, nad pet let podvodja in ekonom v bogoslovnem semenišču in od leta 1868. dalje župnik na Igu. Globoko bogoslovsko in splošno naobražen župnik je dobil leta 1881. kanonikat kolegijatnega kaplaja v Novem mestu, kjer je živel spoštovan in čislán ne samo od duhovnikov, ampak od vsakega, ki je imel priliko spoznati blagega duhovnika. Zadnja leta je preživel zbog bolezni na postelji in ko je leta 1905. obhajal demantno mašo, je dobil iz Rima dovoljenje, da sme maševati sede, toda tega privilegija se je poslužil le o priliki svojega jubileja. — Po-

greb je pričal, koliko spoštovanje je užival rajni g. kanonik. Svetila mu večna luč!

S Posavja nam piše ugleden pristaš naše stranke: Končno smo vendar uredili naše šolske razmere. Napredovali smo v par letih in dobili celo petrazrednico. Kako pa je z vami, Hruševci, kaj pa vaša šola? Pa kaj bi se razgovarjal z vami, ki imate »višjo« šolo. Da je temu res, ste pokazali takoj ob pričetku šolskega leta. Medtem ko so imeli naši otroci prvi dan šolo, imeli so vaši prosto. G. Šusteršič so šli menda nekam za »štruftarja«, gospa so pa rekli: »sama tudi ne bom učila«, in mladina je vsa vesela imela prost dan. So pa g. učitelj Šusteršič res en »fajn« gospod. Ne zdi se jim niti vredno paziti med potom na otroke, ko gredo k šolski maši, so pa že naši v tem oziru mnogo boljši. Naš krajni šolski svet pridno prihaja k sejam, zakaj pa vaš ne. Ali res ne radi učitelja? Nedavno smo slišali pri nas, da ima vaša šola tako »zbrihtano« mladino, da zna konje plašiti in da bi se bila zad-

njič kmalu pripetila nesreča, ko se je prevrnil nek voz s sodom. Smo pa že posavski kmetje bolj ponosni na našo šolo in učiteljstvo, kakor vi.

Shoda krščansko-socialnih delavcev. Dobro obiskan šod krščanskega delavstva ljubljanskega se je vršil v nedeljo, 8. t. m. v prostorih krščansko-socialne zveze. Sklical ga je državni poslanec Gostinčar, ki je govoril o političnem položaju in o splošni zavarovalnini. Za njim je govoril g. župnik Kalan, ki je izrazil željo, naj vsi delujejo z vnamo, da se poživijo v Ljubljani krščansko-socialno gibanje. — Preteklo nedeljo se je zopet vršil šod delavstva. Zeleti je, da se kaže vedno več zanimanja za taka delavska zborovanja. — 8. t. m. se je vršil popoldne delavski šod v Trzinu. Shodu je predsedoval in ga vodil državni in deželni poslanec Fr. Demšar. F. Ziller je pokazal socialno demokracijo v celi njeni nagoti. Deželni in državni poslanec Demšar poroča nato o delovanju državnega

zboru. Končno razpravlja Moškerc o vladni predlogi glede na delavsko zavarovanje. Na shod je prislo tudi kakih 20 socialnih demokratov, ki so brezuspešno poizkusali motiti shod. Po poročilih se je unela razprava, ker so socialni demokrati prodajali svoje kunsti. Najbolj se je postavil v razpravi liberalci Rueh, ki je obsojal bojkot kranjske hranilnice. — Upamo, da ne pojde v Trzinu socialistično gibanje in prizadevanje debelega Tončka v klasje. Pametno tržiško delavstvo dobro v, da nima ničesar pričakovati od socialističnih puranov. Kristanu se gre edinole za to, da dobi kar največ naročnikov za lažnivi listič »Napreje«, katerega na vse pretege vsiljuje. Diše mu kajpada kronice tržiških delavcev, a ti so v večini tako pametni, da jih bodo raje porabili za lastne potrebe in ne za Kristana in njegovo brezversko bando.

Izvanredni občni zbor strokovnega društva papirnih delavcev se je vršil minuli teden v »Društvenem domu« v Vevčah. Govorila sta gg. Jeriha in Iv. N. Gostinčar. Občni zbor je z navdušenjem in soglasno imenoval za častne člane gg.: državne poslanca dr. Iv. Šusteršiča, državnega poslanca Jožeta Gostinčarja, duhovnega svetnika Brenceta in župana Dimnika.

Čipkarska šola v Horjulju je jako dobro obiskana. Dokazano je s tem, da je bila ta šola v občini nujno potrebna. Dne 2. decembra t. l. napravijo učenke z gđ. učiteljico lepo veselico. Dekleta so za čipkarsko šolo zelo navdušena in pridno obiskujejo pouk. Vsa plemenitost nasprotnikov ne uniči dekletom veselja do čipkarskega dela.

Duhovske spremembe na Spodnjem Štajerskem. Imenovan je bil za župnika v Škalah v Saleški dolini č. gos. Jaroz Kotner, župnik v Pamečah. Prestavljene je č. gosp. Jurij Cvetko, kaplan v Lučah v Solčavo.

Župnija Senožec je podeljena č. gosp. Francu Oranič, ekspozitu v Št. Mihelu pri Košani.

Lepa zmaga. Iz Loke pri Zidanem mostu se piše: Dne 5. novembra smo imeli volitev občinskega odbora. Na to volitev so se pripravljale tri stranke: pristaši »Kmečke zveze«, združeni s krščansko-socialnimi železničarji, potem jetična liberalna ali napredna in kričava socialno-demokratska stranka. En teden pred volitvijo so imeli liberalci in socialni demokrati pri Blanu pogovor zaradi kandidatov; dolgo so se kregali med seboj, ker liberalci bi bili radi imeli vse odbornike, sociji pa tudi. Slednjič pa jih je strah pred »Kmečko zvezo« (ali pred klerikalci, kakor nas oni imenujejo) tako pretresel, da so se v liberalno-mokraškem objemu zedinili za skupni napad. Pristaši »Kmečke zveze« iz raznih okolic so imeli v nedeljo poprej posvetovanje, kjer so si izbrali kandidate. Baharije pri liberalcih ne manjka, pri socijih pa tudi ne, in tako so se širokoustili, da je tretji razred ves njihov, pri drugem polovica, pri prvem pa tudi vse njihovo. Toda delali so račun brez »Kmečke zveze«. Prišlo je nad 300 volivcev; volitev je trajala od 9. ure zjutraj do 1. ure po polnoči. Štetje imen po novi postavi je zelo zamudno. V tretjem razredu je izvoljenih 7 naših in 1 socialni demokrat (Pečnik), v drugem razredu vsi naši in v prvem razredu 5 Slovencev in 3 Nemci (med njimi 1 jud in en protestant). Liberalci so s svojo baharijo propadli, rdečkarji so vrinili samo enega. Ljudstvo je spoznalo, da od liberalcev ni nič dobrega pričakovati, od socijev pa še manj. Mogoča se je pokazala organizacija krščansko-socialnih železničarjev in pa »Kmečke zveze«. Bog jo živi!

Kranjska dežela na jubilejni sadni razstavi na Dunaju. V sredo, 11. t. m. se je otvorila na Dunaju sadna razstava, katere se je na

vabilo c. kr. avstrijskega pomologičnega društva udeležila tudi kranjska dežela. Potrebni sortiment je po naročilu deželnega odbora postavila kmetijska šola na Grmu. Razstava se je otvorila ob 11. dopoldne po protektoriju nadvojvodi Rajnerju, ki je pri oddelku kranjske dežele nagovoril ravnatelja g. Rohrmanna in izrekel priznanje za lepo sadje, ki ga je poslala kranjska dežela. Kranjsko sadje je najlepše, kar ga je razstavilo pomologično društvo.

Na Reki so uprizorili delavci generalni štrajk radi spakedrane volivne reforme na Ogrskem, s katero nameravajo pripraviti nesramni Mažari delavstvo ob vso pravico. Štrajka 11.000 delavcev.

Kmečki stan je bil na občnem zboru štajerske narodne stranke nesramno zaničevan. Urednik Lesničar je poročal, da je postal pri deželnozborskih volitvah naslednik dr. Ivana Dečka — Alojzij Terglav. Po teh besedah nastane po celi dvorani bučen, zaničevalen smeh in krahot. Ti mlečozobi koncipijenti, učitelji in drugi, ki so sami izšli iz kmečkih hiš, za katere so njihovi stariši-kmetje plačevali, da so se izobrazili, ki še zdaj živijo od kmečkega denarja, se drznejo kmeta zaničevati zato, ker je manj šol obiskoval kot so jih sami. Zapomnite si to, kmetje, kadar pridejo ti ljudje prav prilizjeni k vam. Liberalna »Domovina« pa je še tako predrzna, da to zaničevanje objavi.

Poljčane. Mladinska organizacija, ki se širi po vsej Slovenski, je dobila na dan Vseh svetnikov novo moč pri nas. Lepo število vrlih mladeničev si je osnovalo zvezo za Poljčane in Sv. Jernej. Voditelj: Štefan Polanec; namestnik: Ignacij Štumpf; tajnik: Janko Dreu; blagajnik: Jakob Suc. Že mladeniči v odboru so nam priča, da bo vršila zveza svojo nalogo. Dal Bog, da bi ji tudi merodajni krogi bili naklonjeni. Zvezi sami kličemo krepki: Naprej! Gotovo je, da ima vsaka stvar početkoma težave, katerih se pa mladim srcem ni treba nikoli ustrašiti. Pogum velja!

Štajerski kompromisi. Z dežele se nam piše: Ko smo čitali zadnji »Narodni List« in prebrali poročilo o glavnem zboru »Narodne stranke« v Celju, vprašali smo se resno, ali je tak nastop v trenutku, ko beračijo za kompromis, sploh mogoč? Nismo verjeli očem, in še enkrat prečitali poročila. Z vso zlobo in hudobnostjo nas zasmehujejo in obrekujejo. Ne štedijo ne z lažjo ne z nesramnostjo. Psujejo kmete, duhovnike, poslance, sploh celo našo stranko. Odrekajo nam čast, poštenje. Le eno priznavajo molče, namreč našo moč, ker kljub temu prosijo za kompromis. Med tem so namreč že sklenili kompromis s Plojem in nekaterimi konservativnimi hinavci. Iz tega kompromisa nam je znano le to, da se je Ploju obljubilo tri mandate ter se mu jih hoče zagotoviti v kompromisu liberalcev s kmečko stranko, kajti — heu me miserum! — Narodna stranka sama mu jih ne more! Toda katere so druge točke Ploj-Kukovčevega kompromisa, to ni prišlo v javnost. Kaj, če konzervativni hinavci, ki se oklepajo dvornosvetniškega fraka, v vsakem okraju postavijo kandidate? Liberalci bodo imeli z nami kompromis, vojskovali se in volili pa s Plojevci. Mi pa ostanemo blamirani Evropejci. Zdi se nam potrebno, da se še enkrat zberejo zaupniki kmečke stranke, kajti od njenega zadnjega zaupnega sestanka se je vsled kompromisa liberalcev s prikritimi liberalci-Plojevci in vsled brezobraznosti liberalnih listov in liberalnih zaupnikov položaj bistveno spremenil. Voditelji, kličemo vas!

Celje. Pogreb dr. Ivana Dečka se je vršil tako, kakor je zaslužil najdelavnejši štajerski rodoljub zadnjega časa. Vsa društva, pri ka-

terih je sodeloval — sad njegovega truda — in ogromna množica ljudstva je spremljala rajnega na pokopališče. Na grobu so govorili dr. Karlovšek, deželni odbornik Robič in zastopnik »Triglava«, katerega član je bil dr. Dečko. Harmonično žalost je motil edini dr. Kukovec, ki je čutil potrebo, da se je v imenu Narodne stranke poslavljajal od rajnega. Dr. Dečko še vedel ni za Narodno stranko in ko bi bil vedel, bi bil gotovo njen nasprotnik. Bilo je neumestno, vlačiti na njegov grob politično strankarstvo, ko je vendar delal vedno v smislu složnih štajerskih Slovencev. Sploh pa bi bil moral dr. Kukovec prej prositi poklicane faktorje za dovoljenje, da sme govoriti.

Konec bojkota pivu na Štajerskem. Pogajanja med vodstvom štajerske socialne demokracije in pivovarjarije je imelo ta uspeh, da socialni demokrati ne bodo več bojkotirali piva. V veljavi ostanejo zvišane cene piva, kakor so jih pivovarjarije določili; poslednji pa ne bodo vplivali na gostilničarje, po kakšni ceni naj pivo na drobno prodajajo. Pivovarjarije so obljubili, da zopet sprejmejo v delo nekaj odpuščenih delavcev. Ali je to vsa nagrada? Morda je prišlo tudi kaj okroglega socialno-demokratskim voditeljem pod palec... Na Koroškem se menda doseže podoben sporazum.

Mladeniški tečaj v goriških Brdih. Dne 22. novembra praznuje »Katoliško bralno društvo« v St. Ferjanu 25-letnico svojega obstanka in pa 60-letni cesarjev jubilej. Ob tej združeni priliki priredi goriška S. K. S. Z. v St. Ferjanu mladeniški tečaj. Bratska društva, posebno iz Brd, so vabljeni, da se po zastopnikih v čim večjem številu udeležijo lepe slavnosti in pa mladeniškega tečaja.

Novo mesto na Kranjskem. Postojska občina je vložila prošnjo na najvišje mesto za podelitev imena »mesto« o priliki cesarjevega jubileja.

Župnijski konkurz so napravili v Ljubljani dne 28. in 29. oktobra gg. A. Tomelj, kaplan na Bledu in Val. Zabret, župni upravitelj v St. Vidu nad Ljubljano; dne 11. in 12. novembra gg. Fr. Groznik, vikar v Zagorju, Mart. Škerjanec, župni upravitelj na Premu, Ant. Tabor, vikar na Erzeli in Fr. Zorec, župni upravitelj v Novi Oselci.

Msgr. Jos. F. Buh, generalni vikar škofije Duluth v severni Minnesoti, je v soboto, dne 7. t. m., zapustil svojo domovino. Pomudil se bo nekaj časa v Rimu pri zlati maši sv. Očeta Pija X. Iz Rima pojde v Neapol in od tam koncem novembra v Ameriko. Priporoča se svojim sošolcem in znancem v blagohoten memento.

Okrog Ptuja vedno raznaša neko človeče sv. pismo angleške verske družbe. Knjige raztresa kar po cestah in po potih. Ljudje jih pridno pobirajo, kurijo in nosijo župnikom, kateri jih imajo že cele skladovnice.

Najkoristnejši Miklavžev dar pridnim otrokom je pač dobra knjiga. Kdor hoče vzgojiti dobre otroke, naj jim dá prebrat koristne knjige. Povesti, ki napeljujejo k dobremu, zgledi, ki kažejo nasledke slabega dejanja in poveljujejo čednostno življenje, vplivajo navadno na mladino bolj uspešno kakor beseda, bodisi resno opominjevanje ali strogo grajanje. Upamo, da torej Miklavž ne zameri, če ga opomnimo na nekatere, za slovensko dečo posebno koristne knjige. Za manjše otroke priporočamo v prvi vrsti posamezne vezane letniške liste:

»Angelček«. Otrokom prijatelj, učitelj in voditelj ureja Anton Kržič. Poleg resnobno podučnih, kratkočasnih povestih obsega »Angelček« tudi mnogo gradiva za kratkočasno zabavo in nedolžno šalo. Otroke razveseljujejo tudi podobe, katerih je v listu v izobilju. Vsak letnik tega krasnega lista obsega navadno okoli 200 strani in ima velikost 12 1/2 x 19 1/2 cm. Kljub lepi obliki in zelo

mногоstranski vsebini velja letnik trdo vezan samo 80 vinarjev. S tem niso plačani niti tiskovni stroški, še manj pa vezava itd. Vendar pa velja ta znižana cena do novega leta. Dobijo se še vsi letniki od leta 1894, pa do leta 1906. Na »Angelčka« naj bi Miklavž ja ne pozabil, če podari vsakemu pridnemu otroku vsaj en letnik, še bolj pa več letnikov, bo napravil s tem mladini veliko veselje, a jej tudi mnogo koristil.

Za mladino, ki je že iz prve detinske dobe, pa se posebno priporoča: »Vrtica.« Časopis s podobami za slovensko mladino. Ta list skrbi, da ima vedno raznovrstno vsebino, mikavno, podučno in zabavno v prozi in poeziji, krasi ga mnogo podob. Vsebinska je zelo mnogostranska. oblika še večja kakor pri »Angelčku« in se dobi vsak letnik do novega leta tudi po znižani ceni in sicer vsak vezan letnik po 3 K. — Na razpolago so še letniki: 1889, 90, 91, in od letnika 1893 do letnika 1907.

Priporočamo tudi krasne **Spilmanove povesti**, in sicer: 1. zvezek: Ljubite svoje sovražnike! II. natis. Cena 40 vin.; 2. zv.: Maron krščanski deček iz Libanona. Cena 40 vin.; 3. zv.: Marijina otroka. Povest iz kavkaških gor. Cena 40 vin.; 4. zv.: Praški Judek. Povest. II. natis. Cena 40 vin.; 5. zv.: Ujetnik morskoga roparja. Povest. Cena 40 vin.; 6. zv.: Arumagam, sin indijskega kneza. Povest. Cena 40 vin.; 7. zv.: Sultanovi sužnji. Cena 60 vin.; 8. zv.: Tri indijske povesti. Cena 60 vin.; 9. zv.: Kraljičin nečak. Cena 60 vin.; 10. zv.: Zvesti sin. Cena 40 vin.; 11. zv.: Rdeča in bela vrtnica. Cena 40 vin.; 12. zv.: Korejska brata. Cena 60 vin.; 13. zv.: Boj in zmaga. Cena 60 vin.; 14. zv.: Prisega huronskega galvarja. Cena 60 vin.; 15. zv.: Angel sužnjem. Cena 40 vin.; 16. zv.: Zlatokopi. Cena 60 vin.; 17. zv.: Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo. Cena 60 vin. Vsak zvezek velja trdo vezan 20 vin. več.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Premeščenje v tržaški duhovščini. Č. g. Ljudevit Šonc, dosedaj ekspozit v Boljuncu je imenovan za župnega upravitelja v Bazovici, kjer je umrl ondodni župnik č. g. Julij Warto.

Velika železniška nesreča na Vrdu. Dne 12. t. m. zjutraj se je pripetila velika železniška nesreča na Vrdu. Okolu četrte ure zjutraj je pripeljal na postajo Vrd tovorni vlak št. 860, ki je moral zavoziti na umikalni končni tir, da se umakne osebnemu vlaku. Lokomotiva je pa imela nekoliko preveč para in je zavozila s tira ter se preuknila na cesto. Železniško osobje je pravočasno opazilo grozečo nesrečo in je poskakalo z vlaka, razen vlakovodje, ki je ostal na vozu, tako da se ni nihče poškodoval.

Ricmanjsko vprašanje v ruski državni dumi. »Slovenski Narod« in za njim »Edinost« pišeta, da se je grof Bobrinski dotaknil v ruski državni dumi tudi ricmanjskega vprašanja, kar da je vzbudilo v ruskih poslanskih krogih kolosalno (!) zanimanje. Pišeta tudi, da so šle razglednice s slikami civilne poroke in civilnega pogreba v Ricmanjih od rok do rok ruskih poslancev. — Mari bi »krščanska« »Edinost«, ki je največ pomagala Ricmanjce zapeljati, tem nesrečnejšem vsaj sedaj povedala, da je civilna poroka med kristjani le javno nečistovanje in da so njihovi civilni pogrebi le bogoskrunsko počenje, ki studi vsako pošteno slovensko srce. Sicer pa menimo, da nudi politično položaj v Evropi danes gotovo bolj resna razmotrivanja, kakor občudovati ricmanjske razglednice.

Zopet eden. Tržaški italijanski sodrug si prizadevajo na vsa moč, da bi ne prišlo na dan veliko poverjenje, ki ga je v upravnistvu socialistič. lista »Il Lavoratore« zakrivil sodrug žid Jesurum. Poštenjak je pobral precej naročnine in pristojbin za oglase in izginil iz Trsta. Sedaj se baje sprehaja po Milanu. Uprava lista se ga ne upa zasledovati, ker se boji, da bi potem ne izdal gotovih skrivnosti, ki se tičejo vprašanja: »Kam romajo prispevki, ki jih v podobi »flik« nosijo nedolžno priprosti

delavci na tržaški združeni sedež takozvanih socialistov?« — Tu imate, rdečkarji, lepo polje, da napravite red. Zadnje čase se je večkrat dogodilo, da si je kak socialistični agitator naplnil žepa z delavskim denarjem ter jo pobrisal v tujino. Znano nam je več takih imen. Ubogo delavstvo zbira denar in ga nosi v socialistične blagajne, od tu ga pa razni židovski agitatorji raznašajo po svetu.

Huda burja je razsajala na dan sv. Martina v Trstu in okolici. Med Bazovico in Podgradom je izruvala več drogov in pretrgala žico telefona.

Z Westfalskega poročajo: Strašna nesreča se je dogodila v rudokopu v Ham. Nastala je eksplozija v podzemskih rovih. Nekaj rudarjev so rešili, mnogo jih je našlo smrt v zemlji. Pravijo, da je mrličev nad 300. Gasilna in reševalna dela so morali ustaviti vsled ognja. Ni še znano, ako so med nesrečnimi žrtvami, ki so končale življenje v rudokopu, tudi Slovenci.

Pri občinskih volitvah v mestu Višnjagora so zmagali v II. in III. razredu pristaši S. L. S., ki bodo volili za župana moža naše stranke. Živeli zavedni volivci!

Zaupni shod S. L. S. se je izvršil ob jako veliki udeležbi najodličnejših mož iz cele dežele pretečeni ponedeljek v Ljubljani.

Zveza slovenskih štajerskih mladeničev ima občini zbor 22. t. m. v Celju pri »Belem volu«. Ob 9. zjutraj bo pri sv. Jožefu cerkveni govor in sv. maša. Isti dan ima občini zbor tudi slovenska krščansko-socialna zveza.

Zveza telovadnih odsekov je imela minulo nedeljo občini zbor v »Unionu«. Bil je jako dobro obiskan. Popoldne so nastopili ljubljanski telovadci v veliki dvorani »Uniona«. Zeli so obilo pohvale in odobravanja za izborni nastop.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Vič. 10. t. m. okolu 6. ure zvečer je iz dosedaj še neznane vzroka začelo goreti v skladišču g. Antona Škerlj. V njem nahajajoči se špirit in petrolej sta pripomogla, da je imel ogenj kmalu v svoji oblasti celo poslopje in da je plamen dosegel in uničil hlev in pod sedla Pleškota. Ker so ljudje ravno prihajali iz tovarn in so od vseh strani pritisnili na razgrajajoči ogenj, so ga z marljivim sodelovanjem požarne brambre z Viča srečno omejili na bližnja gospodarska poslopja. Sreča v tej nesreči je pa bil na strelah ležeči sneg, ki je s svojo mrzlo odejo prav trdovratno kljuboval plamenu. Neumorno sta mej drugimi gasilci branila Tomčevo poslopje Franc Pavlič, načelnik telovadnega odseka in Fran Kristan. Prisrčna zahvala slavni požarni brambi, kakor tudi vsem drugim, ki so marljivo delali na kraju nesreče.

Z Vrhnike. Dne 10. t. m. je neizprosna smrt segla s svojo koščeno roko po življenju 45 let stare vdove Marije Jesenovec, gostilničarke »pri Matevžku«. Ob 10. uri zvečer je bila še zdrava; potem so jo napadle notranje slabosti tako hudo, da je bila uru pozneje že mrlič. Pokojnica zapušča v neizmerni žalosti pet deloma že odraslih otrok. — Dan pozneje so nam zopet tožno oznanjali zvonovi, da je preminula v cvetu življenja 22-letna jedinka, Tinčnova Marica iz vasi. Spravila jo je po desetdnevni mučni bolezni pljučnica. — V nedeljo 8. t. m. sta pa imela Mihael in Neža Modžina zlato poroko. Ob 9. uri so ju spremili njuni otroci in sorodniki v cerkev. Cerkveni obred je opravil č. g. Ant. Skubic. Zlatoporo-

čenca sta kljub visoki starosti še dokaj trdna in zdrava.

D Iga. Veliko veselje in radost je vzbudilo med našimi občani 14. t. m., ko je napočil glas, za koliko da se je prodal naš občinski lev. Po velikem naporu se je posrečilo našim občinskim možem spraviti lov že vsaj na javno dražbo. Že dolgo vrsto let ga je grajščak užival za borih 320 kronic. Ali kaj pa sedaj? Angelo Ajta, krščanski mož, poln podjetnega duha, je 13. t. m. kupil ravno tisti lov na javni dražbi za 1761 kron. Res hvale vreden napredek!

Borovnica. Izobraževalno društvo v Borovnici je prodalo mlaje, katere so darovali posestniki za društvo ob otvoritvi doma, na javni dražbi za 282 kron. Ta svota se porabi za napravu telovadnega orodja telovadnemu odseku. — V kratkem se odpre lepo zgrajeno kegljišče, katero je napravil g. Andrej Žriav, zidarski mojster v Borovnici, zares primerno in ustrezajoče vsaki želji.

Iz kamniškega okraja.

g Krtna. Podpisani krajni šolski svet se iskreno zahvaljuje vsem dobrotnim rokam železniških delavcev v Bekštajnu Anlaufthal Tauer-Tunel, kar so darovali za novo šolo v Krtni! — Krajni šolski svet v Krtni, dne 8. listopada 1908. — Prenar Franc, predsednik kr. šol. sveta; Janez Majhen, podpredsednik; Janez Pimat, Valentin Erbežnik, odbornika.

g S Homca se je nabralo za »Domoljuba« polagoma več novic. Na praznik povišanja sv. križa, dne 11. septembra, je bil v naši božjepotni cerkvi jubilejni shod deklinskih Marijinih družb iz vsega kamniškega dekanata. Zbralo se je jako mnogo deklet, večinoma z zastavami, ki so v dolgi procesiji, glasno moleč sv. rožni venec, stopale na prijazni homški grič. Veličastni shod s sv. mašo, pridigo, posvečenjem, sv. obhajilom in petimi litanijami se je izvršil dopoldne. Vse se je v sv. veselju radovalo tega spominskega in solnčnega dne. — Dne 23. oktobra je umrla najstarejša oseba v župniji: tretjerednica Uršula Oražem, stara nad 91 let; večnega češčenja dne 9. septembra t. l. se je še udeležila. — Ob trikratnem zvonjenju dne 12. in 13. novembra smo se spominjali kanonika Jožefa Hočevarja, ki je bil tukaj dušni pastir od julija 1852. do aprila 1863. Poleg duhovnih opravil je 2—3 leta učil tudi vsakdanjo šolo. — V Šmarci, največji tukajšnji vasi, pa je posebej več znamenitega zaznamovati v tekočem letu. Za podružno cerkev sv. Mavricija je blag. gosp. Anton Koželj, realčni profesor v Ljubljani, naslikal v dar kaj lepo svetega bojevnik Mavricija na konju, za kar mu bodi tu izrečena javna zahvala. — »Slovensko katoliško izobraževalno društvo« si je v teku dobrega leta ob ustanovitve pozidalo »Društveni dom« v spomin letošnjega jubilejnega leta poleg »Zadružne mlekarne« in »Kmetijskega društva«, sredi vasi, z napisom: »Poduku in razvedrilu!« — V nedeljo, dne 15. novembra, je bil slovesno blagoslovljen. Slavnostni govor je prevzel poslanec tukajšnjega okraja g. dr. Krek, v katerem se je ozri na letošnji znani trojni jubilej, omenil tudi še jubileja osvoboditve kmečkega stanu leta 1848., pojasnil novi načrt za starostno zavarovanje ter pohvalil Šmarčane zaradi njihovega vzornega zadružnega delovanja in njihove požrtvovalnosti. Po blagoslovu je član Marijine družbe deklamiral papeževo himno iz »Bogoljuba«, nato so homški cerkveni pevci zapeli nekaj pesmi, zatem pa so dekleta Marijine družbe iz Šmarce uprizorile ganljivo igro »Lurška pastirica«, med katero je udarjal iz prijaznosti mekinjski tamburaški zbor. Ljudstva je bilo obilo vkljub burji in zimi, vmes tudi veleč. gosp. dekan kamniški in še nekaj drugih duhovnikov. Vse

točke vsopreda so se proizvajale jako dobro; seveda učiti se je treba z veseljem. Splošno se hvali tudi poslopje, ki je kras cel vasi, in toliko bolj je to pohvaliti, ker je načrt, kakor tudi zidarska, mizarska, kleparska in celo slikarska dela — vse izdelek uma in dlani tukajšnjih domačinov.

g Iz Mengša. V nedeljo, 22. novembra t. l. priredi k. s. izobraževalno in podporno društvo v Mengšu igro: »Mlinar in njegova hči«. Igra je zelo lepa, zato se pričakuje obilna udeležba. V nedeljo, kdor hoče užiti nekaj lepih trenutkov, v »Društveni dom« v Mengeš k predstavi!

g Iz moravške doline. Umrli je na Hudeju posestnik Jan. Jurjavec v 90. letu starosti. V gradu v Češnjicah je umrla gospodična Tekla Košir, hči pokojnega c. kr. okrajnega predstojnika. — Zadnje zborovanje »K. Z.« je vzbudilo v moravški dolini veliko zanimanje. Ljudstvo je zelo zadovoljno, ker je g. poslanec obljubil delovati na to, da se spremeni lovski zakon in zakon o žganju. Obadva sedanja zakona provzročata kmetom mnoge neprijetnosti. Koliko škoduje divjačina sadjereji! Kolikokrat letajo lovci nepremišljeno po obsejanih njivah! Nekateri gosposki lovci lovijo seveda samo za zabavo. Pred takimi so bronzogi zajci popolnoma varni, v nevarnosti pa so pred njimi domače živali, psi in mačke. Apeliramo na gg. poslance, naj se lovška postava predrugači! — Mnogo preglavice dela kmetom tudi žganjekuha. Kmet plačuje od vrta davek, če si pa hoče nakuhati žganja za domačo porabo, mu žuga financer za hrbtno in preti s kaznijo. Apeliramo, naj se dovoli kmetom prosto kuhanje žganja za domačo porabo in da se sme ista tudi pretrgati! Tako bomo veselo in v polnem številu korakali na volišče v zavesti, da se poslanci S. L. S. zanimajo za interese svojih volivcev. — Tragična usoda, kakor moravški liberalizem, je zadela pred kratkim moravškega mačka. Splošno je menda znano, da nekateri dovtipneži očitajo Moravčanom mačka. No, ta muca je sedaj »bek«, poginila je. Na drtijskih dobrih je je zaslačila kruta usoda. Bilo je otožnega jesenskega dne. Po gozdih so pokale puške, psi so lajali in zajci bežali. Takrat pa jo primaha po ozki dolinici gosposki lovec, vselega obraza, lajti lov je bil ugoden, sreča je bila zajcem mila. Marsikateremu je pretila nevarnost pred psi, a gosposki lovec je s strelji zajce opozarjal; naj bežijo, naj se skrijejo v šume. Ponosno je korakal lovec proti domu. Pa naenkrat mu obraz zardi, napredna kri mu je šinila v glavo. Zagledal je pred seboj malo živalico — mačka. Kolaj se spomni raznih fantastičnih govorov, ki jih povzroča ta žival. V silni razburjenosti pomeri... strel poči in — maček se zgrudi na tla. Uboga žival se je borila s smrtjo, pa tudi v slednjem trenutku ji kruti lovec ni prižanesel, marveč je naščuval pse, da so ga raztrgali. Tako se je končala žaloigra moravškega mačka. — Dotični lovec je dobil za ta junaki čin častno svetinjo, gotovo avanzira tudi do »Oberšicenšarže«; seveda se bodo njegovega avanzma gozdne živali še posebno veselile. Pričakujemo, da se bodo sedaj vse govorice o moravškem mačku enkrat za vselej končale.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Bohinjska Srednja vas. V nedeljo, dne 8. t. m., smo dobili prvi sneg. Kako poldrugo ped ga je padlo. Mraza pa nimamo toliko kot doli pri vas. Vselej ga je par stopinj manj kot poroča »Slovenec« iz Ljubljane. Smo pač bolj v zatišju in obvarovani pred mrzlimi vetrovi. — Izobraževalno društvo »Savica« je priredilo pretekli mesec dve predavanji: »Kratka

zgodovina kmetiškega stanu« (predaval kaplan) in »Koliko so kmetiški ljudje sami krivi, da kmetiški stan propada« (predaval mladenič Janez Arh). O obeh točkah se je vnel živahen razgovor. — Volivni imenik izkazuje za nove deželnozborske volitve v naši občini 704 volivce. — Casopise dobimo večkrat po par dni stare. Saj vendar pove naslov, da se mora oddati na postaji Bistrica, kar je namenjeno k nam. — »Zadruga« ima na prodaj mnogo okusnega domačega sira. Sezite po bohinskem siru!

g Sv. Lenart. Dne 8. novembra je priredila tukajšnja dekleška Marijina družba za slavnost trojnih jubilejev veselico. Igra »Dve materi« se je prav dobro obnesla. Vse igralke so svoje vloge tako dobro pogodile, da so se vsi navzoči prav čudili, kako se morejo tako hitro izuriti, sosebno ker je igra res težka. Ljudi je navzlic slabemu vremenu še precej prišlo. Nekaj se sliši, da se mislijo za predpust zopet nekaj vaditi. Prav. Le tako naprej!

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d Vlom v cerkev. Iz Adlešič, 7. novembra. Od 3. do 5. t. m. bilo je vlomljeno v našo podružnico sv. Marije Magdalene na Vel. Plešivici in ukradeno iz nje, in sicer iz zaprtega tabernaklja kelih s pateno, korporal in purifikatorij, kar je bilo vredno 50 kron. Tat, bilo jih je pa gotovo več, je prišel v cerkev skozi zvonik. Naredil si je iz štirih debelih kostanjevih kolov lestvico in po tej splezal v zvonik, do katerega lin je samo šest metrov višine. V zvoniku pa je vlomil vrata, ki vodijo v cerkev in prišel tako v cerkev. Tu je odprl siloma omaro, v kateri so cerkvene potrebščine, katerih se pa ni dotaknil, ker je iskal najbrž samo denarja, katerega pa ni dobil ne vinarja. Nato je vzel tabernakelj, ga nesel v zvonik in od tu vrgel na tla, kar se pozna v udrti zemlji. Potem ga je nesel v bližnjo hosto, odprl siloma in pobral iz nje zgoraj omenjene stvari. Kdo je izvršil zločin, se ne vé. A da bi storil kaj takega kak domačin, si ne moremo misliti. Ker je bil v torej semenj v Črnomlju, je lahko mogel, da se je izvršil ta dan vlom po kakem tuincu, ki je šel s semnja. Ker ni skoraj pol ure daleč nobene hiše, je opravljal svoje hudobno delo lahko prav nemoteno.

d Belokranjci! Pristopite v »Kmečko zvezo« in ne poslušajte Maceleta in njegovih učiteljev, ki vas slepe s svojim protiverskim lističem. Vsa dežela je v pretežni večini v tabornu Slovenske Ljudske Stranke in organizirana v »Kmečkih zvezah«, hočete li osamelati tavati za Julijem?

Iz litiškega okraja.

d Litija. Tovarna predilnica peša; pravijo, da ne gre več. No, malo huda je za delavce, pa menda tovarna ne bo stala prazna, ker je lepo urejena. Bo že prišel kedo, ki ima dosti »knofov«, pa jo bo kupil. — V Litijo smo dobili novega zdravnika, dr. Jenkota, iz znane slovenske ljubljanske rodbine; je prav spreten zdravnik.

d Sava. Letos smo otvorili novo šolo. Pri blagoslovu poslopja je bil poleg sosednjih učiteljev in učitelj navzoč tudi blag. gosp. okr. glavar V. Parma in c. kr. okr. šolski nadzornik. Pomen in namen šole sta v lepih govorih označila domači g. župnik in g. nadzornik. Da bi pač dosegala šola svoj namen, versko-naravno vzgojo namreč!

d Šmartno pri Litiji. V Doberniče je odšel naš bivši g. beneficijar Fr. Kralj, Bog mu pla-

čaj njegov trud in delo med nami. — Lepo smo proslavili sponin papeževe zlate maše 24. in 25. oktobra. V soboto zvečer je bila lepa razsvetljava. Samo štiri ali pet »mračnjakov« smo imeli. Nadučitelj in učiteljica sta seveda preslabo plačana in morata varčevati — zato jima ni zameriti. Trgovec Razboršek, ki zelo rad prodaja svete podobe, je pa menda v gorečnosti, da bi Šmartno bilo lepo razsvetljeno, razprodal vse sveče — še celo raz svojih oken jih je prodal. Mesar Robavs pa je razprodal vse meso in tudi loj — zato ni mogel prižgati lojevih sveč. C. kr. pošta pa ne sme poznati papeža. Tako so oni s papežem kvit — naše krščansko misleče ljudstvo pa bo prej ali slej kvit z njimi. — 25. oktobra je opravil slovesno sveto mašo preč. gospod kanonik dr. Karlin, ki je poprej blagoslovil nove orglje. Prostorna cerkev je bila polna. Sobota in nedelja sta pokazali, da je verska misel globoko vsajena v ljudska srca. — Lepo se podajo naši cerkvi veličastne nove orglje. Imajo 28 spremenov. Napravil jih je mojster Brandl iz Maribora za 12.400 K. Precej velika svota — pa za tako lepo cerkev se spodobijo tudi lepe orglje. Ljudje so radi žrtvovali po svojih močeh — in nihče ni zato revnejši. Tisti, ki so mnogo vpili po časnikih, pa itak niso nič dali. Kolikor še manjka denarja, bomo, upamo, v kratkem skupaj spravili. Naj budijo orglje vernikom pobožnost, naj done čast Bogu in slavo prečistemu Srcu Marijnemu, kateremu so posvečene. — Naša stara »Hranilnica in posojilnica« lepo prospera; promet raste vedno. Sedaj je posojilnica razpečala med člane dva vagona žliundre po zelo ugodni ceni. Tako je prav! Združevanje korist! — Dne 8. novembra je napravila naša »Kmeška zveza« volivni shod. Predstavil se je kandidat za deželni zbor dr. J. Zajec. Le malo časa je bil med nami, ker je hitel v Dole — pa smo vsi spoznali iz kratkega govora, da bo dober poslanec, zato smo jednoglasno sklenili, da ga volimo 14. decembra. Potem je poročal dr. Lampe o najvažnejših dogodkih in o deželnem gospodarstvu. Navzoči volivci so mu izrazili svoje želje. — Kmeška zveza raste, novi člani pristopajo. Od 1. do 9. decembra bomo, kot se nam je oznanilo, obhajali sv. misijon. — Tudi od nas se je udeležila tečaja za postrežbo bolnikov v Ljubljani meseca avgusta ena oseba. Je bila prav pridna, mnogo se je naučila. Le pošljite ponjo na Libergo, kadar imate bolnika pri hiši, se ne boste kesali. Saj je bolnik največji revež! — Novo cesto imamo do Litije, samo malo predolga je. — Poučni kinečki tečaj bomo imeli v Šmartnem v teku zimskih mesecev. To nam je obljubil g. dr. Lampe.

d Sv. Križ pri Litiji. Nekdaj se je od nas mnogo pisalo, sedaj se piše malo. Pa se bo že zopet več pisalo, če bo hodil naš mladi učitelj Turk po poti, katero je nastopil. Učitelji tepejo sami sebe, če ne gredo z ljudstvom! Naše ljudstvo je globoko verno in ne bo trpelo med seboj učiteljev, ki jim mrzi krščanstvo!

Trebeljevo. V vasi Malo Trebeljevo smo napravili nov vodovod, bila je že skrajna potreba za vodo, ker smo jo morali od daleč nositi in voziti. Delo je vodil tukajšnji trgovec Skulj, večak v tej zadevi. Sedaj je dosti vode in je ne bo zlepa zmanjkalo.

d Prežganje. Papeževo slavnost smo 25. oktobra slovesno obhajali. Na predvečer se je pri slovesnem potrkavanju s topiči streljalo, tako tudi zgodaj zjutraj in pri slovesni sveti maši. Ljudstvo časti in spoštuje najvišjega poglavarja katoliške cerkve.

d Volavljje. Suša je bila poleti po teh hribih strahovita, ravnotako tudi meseca oktobra; prva je uničila krmo za živino, da bo celo zimo stradala, zadnja pa krmo za prašiče, posebno repo; nekateri posestniki sploh

nobene imeli ne bodo. S čim naj prežive breje svinje, od kod vzeti denar za razne potrebe. Kmet je velik revež in zmiraj tepen, če bi vere ne imel, bi moral biti največji socialni demokrat.

d Janče. Pred kratkim sem bil gori pri sveti maši, ker nisem tako »nobel«, da bi imel žepno uro, pogledam, ko pridem do cerkve, na stolp, a glej spaka, ogledujem in ogledujem, toda ure nikjer ne vidim, kam so jo neki Jančarji dali popraviti. Bal sem se tudi, ko je zvonilo, da bo veliki zvon doli padel, ker nima nobene ograje.

d Gabrije pri Jančem. Financarji letos ne pridejo pogostoma; proste kuhe je letos veliko več, le to je slabo ker se v enem mesecu ista snov sme le enkrat kuhati. Na ta način je kmet zelo prikrajšan. Za mesec oktober ima za prosto kuhanje naznanjene hruške, naznani za en dan tiste, ki so godne, čez eden teden ima druge godne, toda sedaj ne dobi več proste kuhe. Tako je bil letos marsikateri gospodar prikrajšan; naj bi gospodje poslanci finančnega ministra na ta nedostatek opozorili, ker na ta način gre marsikomu prosta kuha po vodi.

d Stanga. Dne 30. oktobra je bila že v tretji komisija za zidanje nove šole, pa še sedaj nimajo prostora. Nobeden noče dati prostora ali nastavi tako ceno kakor v Ljubljani za kvadratni meter; sedaj se je določil prostor na posestvu Jožefa Marn blizu cerkve, kvadratni meter po 1 K 50 vin. Spodnji konec fare: Stangarske Poljane, Ščit, Jastrobek, Dragovšek želi, da bi bila nova šola precej od cerkve na posestvu Martina Koleča. Kot vzrok navajajo, ker imajo njihovi otroci 1 in pol do dve uri do šole. Krajni šolski svet in občinski odbor je z večino glasov sklenil določiti prostor v bližini cerkve. Križ je za potrební denar, nova stavba bo stala gotovo 16.000 do 18.000 kron, to niso mačkine solze. Ljudstvo je skrajno ubožano, ne more zmagovati velikih naklad, zato je občinski odbor privolil vsako leto dati le 600 K z ozirom na veliko revščino in z ozirom na to, ker je sedanja zasilna šola prav izvrstna, torej ni treba druge. To je menda le sitnost višje gospodke, da tako s to šolo sili.

Iz raznih krajev Dolenjske.

Iz Št. Lovrenca. V nedeljo, 8. t. m., sta imela podučni shod v Št. Lovrencu vodja g. Rohrmann in adjunkt g. Zdošek. Prvi je poljudno pa jako dobro razlagal podlago za umno živinorejo. G. Zdošek je govoril o sadjarstvu, ki bi našim ljudem lahko donajalo lepih dohodkov, pa je še precej zanemarijeno. Ko je razložil pogoje za dobro sadje, obdelovanje in gnojenje, je pokazal jabolka nekaterih vrst, katere pri nas posebno dobro uspevajo. — Obema gospodoma smo hvaležni za temeljiti poduk, ki bo gotovo obrodil obilen sad. — Udom mlekarne veselo oznanilo. C. kr. kmetijska družba je dala mlekarji v Št. Lovrencu 400 K podpore za povzdigo živinoreje. Odbor mlekarne je sklenil, da se iz te podpore razpiše štiri nagrade za popravilo hlevov in napravo gnojne jame. Na semenj sv. Klemenca se bota s pomočjo podpore oddala dva najlepša plemenska bika in 6 plemenskih prešičev popoldne ob 1. v Št. Lovrencu udom mlekarne. Pogoji se bodo pri oddaji bolj natančno razložili. Pridite vsi zraven! — Zdal lahko vsakdo vidi, kako resno se trudi mlekarja povzdigniti domači kraj kljub vsem nasprotnikom. Vidi se pa tudi, kakšno veljavo ima na zgoraj. Še ministrstvo je obljubilo, da bo rado dalo, kar bo potrebno za povzdigo mlekarstva in živinoreje. Držimo torej vsi skupaj, da se začeto delo dobro razvije.

d Krka. Naš župan je bil radi krive ovadbe proti tukajšnjemu učitelju obsojen v globo

40 kron, oziroma štiri dni zapora. Istotako Ignac Podržaj, županov tajnik, strasten liberalc in zaupnik liberalne stranke, pa je dobil tako dolg nos, da si ga iz sodnije ni upal nesti po cesti domov, ampak jo je mahnil po hosti črez hribe na Krko.

d Lužemberka. Predpretekli teden, 3. novembra, smo spremili k večnemu počitku Marijeto Gorenc. Pokojnica je bila v Marijini družbi. Zato se je tudi deklška Marijina družba udeležila pogreba ter tako skazala pokojnici zadnjo čast. Cerkevne vrle pevkinje, ob jednem družabnice, so ji zapele prav lepo, ganljivo žalostinko v cerkvi in na pokopališču. Lepo tako! S tem je pokazala Marijina družba umrli tovarišici svojo udanost. Lahka ji zemljica!

d Občinski odbor na Mirni je imenoval g. Martina Grčarja, vpokojenega nadučitelja na Mirni, svojim častnim občanom in mu ravno za god izročil krasno izdelano diplomu. S tem je dal občinski odbor velezaslužnemu nadučitelju častno zadoščenje, ker je istega pri zadnji občinski volitvi gospodična učiteljica Mazgon Mila eksklamirala. Posledica njenemu nekolegijalnemu postopanju pa je bila, da je tudi ona izgubila volivno pravico. G. Grčar bo kot častni občan še volil, ona pa nikdar več. — Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.

d Železnica Trebnje-Št. Janž se je otvorila v nedeljo, 15. t. m. prav na tihem, brez slovesne otvoritve. Pri popoldanskem vlaku smo opazili na Mirni čuden »Omnibus«. V mal voziček vpreženega osla so poganjali dečki. Voziček je bil podoben ciganski kripi. Vzbudil je ta prizor veliko smeha.

g Dobropolje. Naša šola je že en teden zaprta. Med otroci se zelo širi skratinka in pa tudi vrtinca. Doslej je v dobrem tednu umrlo že 14 otrok. Nekatero rodbino je smrt zelo obiskala. Hrenu iz Podpeči so umrli zaporedoma trije otroci, Pečniku iz Podgorice pa dva.

Notranjske novice.

Iz Logatca.

n Krajevne napise ima Dol. Logatec že samoslovenske. Županstvo od Gor. Logatca pa je dobilo od okrajnega glavarstva poziv, da se imajo nabiti v 14 dneh zopet stari dvojezični napisi, ki so bili za časa demonstracij izginili z zidov. Občinski odbor je odgovoril pametno, da posestniki ne bodo dali svojih hiš, da bi se z njih bliščali nemško-slovenski napisi. Naj jih okrajno glavarstvo nabije na telegrafične drogove, če se mu zdi!

n Polna usta narodnjaštva imajo nekateri trgovci v Dol. Logatcu, a kljub temu kupujejo od nemških tvrdk, dasi je obilo slovenskih. Svoji k svojim!

n Telovadna odseka lepo napredujeta. Vpeljali smo tedenske sestanke s predavanji in razgovori. Sestanki se vrše v Dol. Logatcu ob ponedeljkih od 8. ure zvečer dalje, v Gor. Logatcu pa ob sredo v društvenih prostorih. Fantje, udeležujte se prav pridno teh sestankov! Vedite, da je »Zveza telovadnih odsekov« v svojem glasilu pohvalila naš načrt, ki smo si ga sestavili, kot vzoren. Pripeljte seboj tudi svoje tovariše, ki jim je na srcu umski in нравni napredek! Sestanki naj bi bili res prava naša šola.

n Nov društven oder si je nabavilo »Izobraževalno društvo« v Gor. Logatcu. Prvič bodo na njem nastopile članice »Dekliške zveze« v igri »Pri gospodi« v nedeljo, 22. t. m. Topot se predstavi občinstvu tudi novi »Zvezin« pevski zbor z lepimi pesmimi, kakor ču-

jemo. Na svidenje torej, komur je mar poštenega razvedrila!

Od Pivke.

n Seno je prišlo. V Št. Petru na Krasu so deloma že dobili seno, ki ga je preskrbela po državnih podpori »Zadružna zveza« v Ljubljani. Seno je zelo dobro in lepo. Torej je bil prazen strah, da bo seno slabo itd. Čudno je res to, da je bilo toliko govorjenja, kakšno bo? od kje bo? koliko ga bo?, ko moramo vendar biti hvaležni — v prvi vrsti našim državnim poslancem, da so nam tako podpora preskrbeli.

n Novice iz Trnja pa niso posebno vsele. Na zahvalno nedeljo ponoči so fantje ubili mladeniča Janeza Sušteršič. Vzrok pretepa — neumna »fantovščina« in pijača. Hudo je vaščanom, da se je kaj takega prigodilo, kar se že toliko časa ni primerilo; saj se že blizu 40 let ni slišalo o kakem poboju v šentpeterski županiji. Svarilen nauk naj bo, da naj se mladina izobrazuje kje drugod, kakor pa po gostilnah in ponočevanjih. — Isti večer je umrl ravnotam nepreviden — tudi vsled preobile pijače — Gašper Zele, po domače Žigman. — Pa bo še rekel kdo, da je gostilna premalo in vino predragost!

n Protest proti dvojezičnim napisom, katere je zahtevalo c. kr. okr. glavarstvo v Postojini, je soglasno sklenil vložiti na deželno vlado občinski odbor v Št. Petru.

Ildrijske novice.

n Korajžjo imajo mladeniči idrijskega telovadnega odseka, ko se odločijo predstavljati težko igro »Za pravdo in srce«. Nismo verjeli, da jim bo mogoče to namero uresničiti. Pa so jo vendar izpeljali. Ne trdimo sicer, da bi se pri igranju ta ali oni prizor ne mogel bolje izvesti, a pri vsem tem je naredila uprizoritev na gledavce dober vtis. Nekateri prizori so bili kar izborni. Z udeležbo smejo biti telovadci zadovoljni in ravnotako z dohodkom iz vstopnine in srečolova, ki dosega skupno okrog 200 kron.

n Nesreča ni ugnana. V nedeljo, 8. nov., zvečer je šel zasebnik Martin Kavčič po stezi ob jarku domov. Steza pelje navzgor do njegovega stanovanja. Ker je isti dan bilo precej snega, je drsilo pod nogami, zato je mož padel s steze v globok, ozek jarek in ostal v njem do 10. ure drugega dne, ko so ga našli. Bil je še živ, a je kmalu nato umrl. Rešiti se ni mogel iz jarka, ker ni imel ene roke in ker je bil jarek ozek. Rajnik je bil krščanskega mišljenja in priljubljen pri znanjih.

n Predolgi prsti so zrasli nekemu pohačju iz Češkega. Prišel je 9. novembra v župno cerkev v Idriji — kakor je sam rekel pri sodniji — molit za svojega umrlega brata. Molil je tako pobožno, da se ni mogel ločiti od cerkve. Sklenil je vzeti kaj iz cerkve seboj za spomin. Pred seboj je videl nabiralnik za denar, tega je začel sukati. Pri tem delu so mu morale pomagati limanice. Med to pobožnost se je vtaknil cerkvenik. A oni je zbežal iz cerkve in hitel dalje po ulicah. Orožnik ga je kmalu vjel in dovedel v Grad. G. sodnik je izjavil, naj 14 dni moli za svojega brata v zaporu mesto v cerkvi.

n Grda tatvina. Ni se mogel drugače »maščevati« nad idrijskimi telovadci, kot s tem, da je par dni pred predstavo ukradel del odra »Katoliške delavske družbe«. Mi ne vemo sicer osebe, ki je ta »slavni« čin izvršila; gotovi smo pa, da pripada nasprotni stranki. Le tako naprej! Tatvina in škodoželjnost je tudi kulturno delo naprednih strank. Zoper tako naprednost se seveda ne dá nič opraviti s poštenimi in postavnimi sredstvi.

Razne stvari.

Goriški nadškof je odpotoval v svojih škofijskih poslih v Rim.

Dva odpadnika od vere. V spodnještajerskih Poljčanah sta odpadla od katoliške vere in prestopila k protestantovski krojač Šomer in gostilničar Bauman mlajši. Gotovo sta se preobdela slovenskega kruha in hočeta s tem svojim činom samo opozoriti verne in rodoljubne Slovence, da jima nikakor ni ljubo, zlasti Baumanu ne, da bi še nadalje v njegovo gostilno zahajali, ker hoče odslej le od protestantskih Nemcev živeti. Tudi bi lahko Slovenci njegove nemške živce razburili, če bi k njemu zahajali. Može je že toliko hudega prizadajal slovenskemu narodu, in sedaj pa je še postal protestant zgolj iz mržnje do slovenskega kmeta in slovenskega duhovništva. Naši vrli kmetje so zaradi tega zelo hudi in večina jih je sklenilo, da ne prestopi praga protestantovskega krčmarja.

»Socialni demokrat« — nekaj nečastnega. V nemškem mestu je dobil nek kmet več mesecev zapora, ker je rekel nekemu naredniku: »Vi ste tudi socialni demokrat.« Sodišče je to razsodbo obrazložilo tako-le: Za častitega moža je dandanašnji sramota, če se mu reče, da je socialni demokrat, kajti ta stranka je zavrgla vero in zvestobo do kralja in domovine. Zlasti pa je tak naziv sramoten za vojaka.

Bolečine

revmatiške, nevroge, v sled prehlajenja, prejšnjih nas'ale, mrazice, cedrasti zanesljivo Feilerjev fluid s znamko „Klasfluid“. Iznajstvenica za poskušnjo, 5 K franko. Nar. čite pri E. V. Feilerju v Stigbi, Elma trg 16. (Hrvaško.)

Kast.

Ob odhodu avstro-ogrskih čet iz novopazarskega Sandžaka

se je pokazalo, kako priljubljeni so bili naši vojaki pri ondotnem turškem prebivalstvu. Pri odhodu c. in kr. stotnije pešcev, ki je bila nastanjena v Priboju, so jo spremili do Uvca cesarski turški polkovnik Zeki bej, nadporočnik Nedžib ef. Nurič, več poročnikov, potem mudir Tevfik beg, carinski uradnik Rahim ef. i. dr. Slovo je bilo najprisernejše. Turki in ugledni kristjani obžalujejo odhod avstrijskega vojaštva, ker se bojé, da bi sedaj elementi, ki nimajo kaj izgubiti, pričeli uprizarjati nemire. — Odnosaji med mladoturki in pravoslavnicami so v Sandžaku jako napeti.

DEKLO

pridno in pošteno, tudi z enim ali dvema "nekoliko odraslimi otrokoma, katera ima veselje do prašičje reje, ter je za to popolnoma sposobna, sprejemna takoj ali o Božiču. Plača 20 K na mesec. Drugo ustmeno ali pismeno. 3028 1

Ludovika Likar

veleposestnica na Blanci pri Sevnici.

Razglas,

V Hinjah vršila se bodeta od sedaj naprej 3029 3—1

velika dva živinska semnja,

in sicer prvi **26. januarja**, drugi pa **26. marca vsacega leta.** Ako bi bil na ta dan praznik ali nedelja, pa prihodnji delavnik. Kupci in prodajalci se vabijo.

g Kamnik. V nedeljo, dne 22. t. m. se vrši v »Kamniškem domu« popoldne ob 3. uri občni zbor katoliškega političnega društva za Kamnik in okolico in občni zbor »Kmetijske zveze za kamniško dekanijo. Govorila bodeta g. poslanec dr. Krek in g. dekan J. Lavrenčič.

Dobivanje zob.

Dajte trpečim „Scottovo emulzijo in trdno bodo spali ponoči.

Zobje

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scottovega ravnanja.

rastejo brez bolečin, brez ovir v prebavi in postanejo beli, ravni in močni. Otrok uživa rad Scottovo emulzijo. Neredno prebavljanje se zboljša.

Cena originalne steklenice

- 2 K 50 vin. -

- Dobi se v vseh lekarnah. -

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 17. nov.

Pšenica, domača	24.—
Rž	18.50
Oves	18.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	17.— do 18.—
Ječmen	17.—
Fižol, koks	28.—
Fižol, mandalon	26.—
Fižol, ribenčan	26.—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 14. novembra.

57, 73, 32, 22, 37.

Dunaj, 14. novembra.

41, 79, 56, 90, 10.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivlega skubljenega perja K 2, pa belega K 2.50, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivlega puha K 6, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje pošilnine prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica velikost 170x118 cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 3.50, K 4. Proti povzetju razpoložila pošilnine prosto pri naročilu od 10 K nadalje.

Maks Berger v Dženičici št. 223. 5

Češki les. 2599 52—

Za neugajajoče denar nazaj. Ceniki zastoj in pošt. pr

Ako hočete svoje dete

imeti zdravo, veselo in duševno se živahno razvijajoče, dajte mu **dr. Hommel-ov** Haematogen. Ne dajte si pa usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj! 1935 26—1

Potovalna pisarna

Zwischenbart, Basel, Švica išče za takoj v potovanju izurjenega **uslužbenca**. Oziralo se bo le na ponudnike, ki so že izurjeni v tej stroki in so večji temeljito slovenske in nemške korespondence. Ponudbe s spricevali, zahtevo plače in sliko. (H. 7280 Q.) 2996 2—1

2963 Iščem 3—1

učenca

za pekovsko obrt.

Ivan Vrtačnik

Karlovka cesta št. 30.

Dobri in po ceni:

so izdelki prve tvornice ur Hanns Konrad, c. in kr. dvorni založnik v Mostu št. 876. (Češko.) — Prava nikel avicar. „Roskopf“ žepna ura K 5 — Konkurenčna budilka K 2 90 S ponudi se svetlečim kazalnikom K 3.30. Ura z nihalom K 8 50 Triletno pismeno jamstvo. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpoložila proti povzetju ali če se denar naprej pošlje. 2-62 10-1

Bogato ilustrirani glavni katalogi zastoj in franko.

V Juž.-nem. predilnici

lep dobro katoliški kraj dobi dela 2884 3—1

več rodbin

moških in ženskih. Nahaajo se lepa stanovanja z električno razsvetljavo, vodovodom in vrtom. Stroški za selitev se pošiljajo naprej. Pismene prijave pod šifro **S. K. 5230** na **R. Mosse, Augsburg, Bavarsko.**

Zastoj in pošilnine prosto

podjem vsakomur veliki in bogato ilustrirani glavni katalog znad 3000 podobami vsakovrstnih solidnih, dobrih in cenih glasb. izdelk-v. C. in kr. dvorni založnik **Hanns Konrad** razpoložilnica glasbi v Brüxu št. 806 na Češkem. Gosli za solo bura loka K 4.80 5.50. 6 — in višje. Lok za gosli K 9.80, 1.—, 1.40 in višje. Nikak risko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. 2923 1

Venus-tablete

odlična novost za parfimiranje in omiljenje umivalne in kopalne vode. Venus-tableta prekosi po prjenem in njenem vse doslej uporabljene podobne izdelke, je koristna za kožo, desinficuje in parfumira sobni zrak.

Cena škatlji

124 kosov **K 3.**

Dobl se povsod.

Nuphar Co.

Dunaj, Kohlmarkt 1.

Paris. 3020

Zahtevajte zastoj

In franko moj veliki ilustrirani cenik z nad 3000 podobami ur, zlatnine, srebrnine itd.

Prva tovarna ur v Brüxu št. 926 (Češko)

Hanns Konrad c. in kr. dvorni založnik.

Prava švicarska nik. ank.-remont. ura, sistem Roskopf K 5 — 3 komadi K 14.—. Registr. Adler-Roskopf nik. ank.-rem. ura K 7.—. Prava srebrna rem. u s K 40. Nikak risko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. 50 1

Gostilna v najem.

V Cerknici hšt. 67. ob glavni cesti zelo idoča gostilna pri „Peku“ se odda v najem ali na račun. Vstop po dogovoru. Natančnejše se poizve pri lastniku: **Ivanu Lavriču, trgovcu v Cerknici, Notranjsko.** 3013 2—1

Najboljše švicarske ure,
: zlatina in srebrnina
se dobe po najnižjih cenah
pri sloveči domači tvrdki
H. SUTTNER, urar
Ljubljana, Glavni trg na-
sproti rotovža

Prosim, zahtevajte novi veliki
cenik, kateri je ravno izšel
in se pošlje zastoj in po-
2574 štine prosto. 7-3

Ustanovljeno 1832.

Priznane najboljše oljnaté barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako
konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno
množino pobarvati veliko površino, razpošilja
po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža,
laka in stekla. — Zaloge slikarskih
in plesarskih predmetov.
Iustr. ceniki se dobe brezplačno.

Sprejem

kovaškega pomočnika
kot pomagača v trajno
delo **Anton Plečnik**,
kovač za sekire. **Tržič**,
Gorenjsko. 2957 3-1

Leposlovni mesečnik

„Dom In Svet“
stane za celo leto
K 10.— Naroča se v
Ljubljani,

Ste-li že dobili fonograf zastoj?

Da uvedem povsod svoj izboren
najnovejši valček trdo lite snovi,
sem se odločil podariti 2500 fono-
grafov. Zahtevajte proti vpslatvi
10 vin. v znamkah prospekt, in do-
biti morete zastoj in carine prosto
krasen koncertni fonograf.

I. Sprechmaschinen-Export „Löwin“, Dunaj VI.
2999 Mollardgasse 26, vrata 37. 5-1

Težkoče v želodcu, kakor tudi glavobol,
omotico, gorečico, zaprtje, motenja v prebavi, po-
manjkanje teka itd. se čudovito naglo odstranijo,
če se le malo časa rabijo že mnogo let najboljše
preizkušene **Bradyjeve kapljice** za želodec.

Bradyjeve želodčne kapljice mogočno
zbuja prebavila, pospešujejo slast, zabranjujejo
prehudo tvoritev želodčne kisline, gorečico in škod-
ljivo vretje in so priznane izborna sredstva.

Izdeluje se samo v lek. „Pri kralju Ogrskem“,
Dunaj I, Fleischmarkt 1/387, kjer je 6 steklenic za
5 K in 3 dvojne steklenice za K 5 50 franko brez
vseh drugih stroškov. — Vsaka steklenica mora
imeti podpis 3019 *C. Brady*

Britev „Vedno ostra“

Kr. 1.50

I^a jeklo

s 3 rezervn. noži

je i treba brusiti,
se le obdrže.
Dobite torej za
K 1.50

4 britve

Izborne izvršilne, iz-
vrstne izdelek tudi
za najtršo brado. Du-
biva se po povzetju
le pri

Zsigmond & Co.

Dunaj I/I
Johannessg. 3/17.
Ponaredbe se zasl.

Lepe, sveže, brezvejne bukove hlode

dolge 1'80 in 2'35 m 2888 1

kupuje po najvišjih cenah
franko kolodvor kupca ali prodajalca

Fran Švigelj

tovarna stolov, Breg, p. Borovnica.

Najbolj varno naložen denar!

Stanje hranil. vlog:
nad 29 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od
3. do 4 ure popoldne, jih obrestuje po 40/0 ter pripisuje nevzdignjene
obresti vsacega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti
plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

**Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega za-
klada mestna občina ljubljanska z vsem svojim pre-
moženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost
vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranil-
nico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.**

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

— Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se prekinalo njih obrestovanje. —

2538

290 tucatov zarobljenih rjuh brez šiva

150 cm širokih in 2 metra dolgih,
zajamčeno platno, iz najboljše preje se
odda radi zmanjšanja produkcije za K 2 30
komad. Enake rjuhe, toda 2-25 m dolge po
K 2-60 komad. Najmanjše naročilo 6 ko-
madov po povzetju. — **Svarilo:** Da p. n.
odjemalce obvarujem škode, jih opozarjam,
da so kljub nizki ceni moje rjuhe boljše kot
vse druge, ki se ponujajo pod tem naslovom,
ter je na razpolago stotine vsak dan došlih
priznalic. Neprimerno vzamem rada volje
nazaj, vendar se mi doslej ni vrnil še noben
zavoj. 3014 1 1

Ivana Löwi, tkalnica Arnau, Češko.

Herbabny-jev podfosfornato-kisli apneno-železni sirup.

Ta je že 39 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomiruje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 2:50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razposiljatev:

Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, (Herbabny-Jev naslednik) Dunaj, VII. 1. Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Nov. Mestu, Reki, Sevnju, St. Vidu, Trzinu, Trzinu, Velikem in Velikem.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Priporočam vsem, ki imajo zdravstvene potrebe.

Herbabny-jeva

aromatiška esenca.

Že 34 let uvedeno in najbolj preizkušeno mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi nervozne bolezni.

Cena steklenici 2 K. po pošti 40 vin. več za zavitek. 2849 14-1

Karol Pollak
tovarnar, Ljubljana
priporoča svoje izvrstne
transmisijske
(gonilne) jermene
posebnega stroja (Gerbung) dalje
jermenčke za zavezavanje
in drugo 2734 8 1
enakovrstno jermenje.

FR. ŠEVČIK, puškar
v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.
2049 Cenik na zahtevo zastopni. 20-1

Zelo trpežno

OPEKO

kakor zarezno, navadno strešno in židarsko
v poljubni množini priporoča 940 9-4

A. Kobi,

Breg, železniška postaja Borovnica

Kdor hoče kupiti **sveže in dobro blago** ter po zelo nizkih cenah, naj si ogleda to **velikansko zalogo** pri 2591 10-2

IVAN SAVNIKU v Kranju

po domače pri Besenčanu na glav. trgu.

Tukaj se dobi vsakovrstno sukno za moške obleke, najnovejši vzorci za ženske obleke, kakor tudi lepi porhanti, kambriki, pisano blago za moške srajce, platno za rjuhe, **porhantaste rjuhe**, odeje (kovtri), koci, garniture za postelje, platneni cvilhi, lepa močna bela kotenina z imenom „**Besenčanova platno**“ kakor tudi srajce, spodnje in zgornje hlače, spodnja krila, rokavice, nogavice, **ogrinalke**, šerpe, volnene in svilene rute in še druge stvari. Tovarniška zaloga **zgornjih jop** ter nepremočljivih pelerin za ženske in moške po zelo nizkih cenah.

Krojači in šivilje imajo znaten popust na **drobno in na debelo**.

Istotam se dobiva **priestno bizeljsko belo** in **rdeče vino** po 36 vin. liter.

!Vremščina!

po 20-28 K hl. Oglasi na:

Karol Lenasi
Košana Notranjsko.

Ustanov.
l. 1854.

Prva domača slov. pivovarna

Telefon
št. 210

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana Wolfve ulice št. 12 Ljubljana.

2549 1
Priporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izborni

:: marčno pivo ::

v sodcih in steklenicah.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga s omejenim poročtvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron delavnik od 8. do 12. ure **9 kron 50 vinar. na leto.**

Drugi hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Brezplačni davki plača hranilnica sama. Najugnejša prilika za štedenje.

Kaznov. A. Šušnik l. r., predsednik.

Kaznov. A. Šušnik l. r., podpredsednik.

.. Še vedno najboljše in najcenejše so naše ..

slamorenice

katerih imava nad 100 v zalogi in si vsakdo najlažje izbere.

Tudi vse druge stroje za kmetijstvo in mlekarnstvo imava v zalogi po najnižjih cenah.

Kdor si torej misli slamorenico kupiti, naj ne zamudi priložnosti in naj zahteva najin ilustrovani cenik, katerega dobi vsakdo 2737 zastonj in poštine prosto. 26-1

Karl Kavšeka nasledniki

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

Dobro izurjenega, spretnega strugarskega pomočnika

sprejme takoj v stalno službo **Fran Švigelj**, tovarna stolov **Breg**, p. **Borovnica**. Plača po dogovoru. 2887 1

Naročite cenik ur zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastonj in po 1376 štine prosto. 26 17

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih trvdč, ampak obrnite se na trvdčo

FR. P. ZAJEC,

urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Mar. trg 20

lšče se za = SKLADIŠČARJA =

priden, pošten, marljiv, močan ako mogoče vojašine prost mladenič, kateri je vajen vsacega dela.

3004 3 - 1

F. Dolenz, Kranj.

Najboljši češki izvor!

Ceneno posteljno perle!

1 kg sivlega, skubljenega, do- brega perle 2 K; 1 kg boljega 2 K 40 vinarjev, polbelega 2 K 80 vin., belega 4 K, belega skubljenega 5 K 10 vin., 1 kg izredno finega, snežnobe- lega, skubljenega 6 K 40 vin. in 8 K; 1 kg sivlega puha 6 K in 7 K; 1 kg belega puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri odjem 5 kg se pošlje franko.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega, rdečega, modrega, be- lega ali rumenega nanking-blaša, 1 pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 16 K, z izredno finim polpuhom 30 K, z najfinejšim sivim puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 v., 4 K. — Za neprimerno denar nazaj. Zamenjava dopustna. Pošilja proti povzetju od 12 K višje franko **S. BENISCH** v Dešenici št. 71 Čechy. — Ceniki zastonj in franko.

Čudež industrije

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine pristljena, oddati vso svojo zalogo zgoji proti malnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13-80 in sicer:
6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kom
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za mliko;
6 kom. ang. Viktorija čaše za podklado;
2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
1 kom cedilnik za čaj;
1 kom. najfin sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13-80.
Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo **K 80** ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **K 13-80**. Američanov pat. srebro je znano, je skoz in skoz bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da le-ta inserat ne temelji na nikakršni stepe- riji, zavežem se s tem javno, vsakemu, kate- remu ne bi bilo blago vseh, povrniti brez za- drška znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

božično in novoletno darilo kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo. Dobiva se edino v

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga na **Dunaji II., Rembrandtstr. 19 O. Tel. 14597.**

Poklika se v provincijo proti pov- zetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za mjo 20 v in. Pristno le z raven napisano var- stveno znamko (zdrava kovina)

Izveček iz pohvalnih pisem: Bil sem s pošiljatelj krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. i. kr. stolnik v 27. pešpolku. S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Mihael Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu. 24. oktobra 1904.

Velika zaloga
kožuharstva, klobukar in čepic
lastnega izdelka ter raznih kož.

kože divjačine
po najvišjih dnevnih cenah.

I. WANER
krznar in izdelovalec čepic.
Ljubljana, Sr. Petra cesta 21
2873 4-1

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor: mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.?

1703 Edino le pri: 26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta šte. 1., Valvazorjev trg šte. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče ko- madov in se ravno radi tega, ker se jih iz- deluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trvdčo pri nakupu stavbenih po- trebščin, portland-cementa, traverz, že- lezniskih šin in druge različne železnine in ratnega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

V Ameriko
In Kanado
najzložnejša,
najcenejša in
najvarnejša

vožnja: **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trata: Slavonia 1. decembra 1908, Pannonia 5. jan. 23. febr. 1909.

iz **Liverpola**: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), dne 5. decembra 1908, 16. jan., 6. febr., 27. febr., 20. marca 1909, Maure- tania 2. jan., 23. jan., 13. febr., 6. marca 1909.

Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odiassek**, Ljub- ljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Le najfinejše, posušene kokosove orehe

predeljujejo tvornice „Ceres“ in de- lajo iz njih brez vsakršne primesi v strogo čistih aparatih znamenito

Ceres Jedilno
mast

ki se rabi za praženje, kuhanje in pecivo.

Odvetniška pisarna dr. Ivana Šušteršiča

se nahaja odslej

v novem domu
Ljudske posojilnice
na Miklošičevi cesti
tik za frančiškan. cerkvijo
nasproti hotela „UNION“.
Uradne ure od 8 do
12. in od 3. do 7. ure.

2932 3-2

Priložnostni nakup!

Krasna žepna ura z verižico K 3-50.
30.000 komadov

kupljenih, zaradi tega pošiljam 1 krasno 56 ur
idočo (ne 12 ur) „Gloria“ srebrno anker-rem.
uro, švic. kolesje z lepo gravir. oklepjem, s
sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali
pos. ebr. verižico natančno idočo le za K 3-50.

Triletno pismono jamstvo za vsako uro. Razpošilja proti povzetju

S. KOBANE, Schwalzer - Uhren - Exporthaus.

2978 KRAKOV št. 48. 1-1

Neštevilno priznani in donoročili — Za neugajajoče denar nazaj

Izdelane postelje

Is rednega
posteljne
izdeli! Prep
dobrospol-
nimo. Ser-
nisa ali bla-
nisa, 100 cm
dolga 116 cm

široka K 10—, K 12—, K 14—
in K 16— 3 metra dolga, 140 cm
široka K 14—, K 16—, K 18—,
K 20—, Zglavnik 60 cm dolg,
in cm širok K 5—, K 3-50 in
30 4—, 60 cm dolg, 70 cm širok
K 4-50 in K 3-60. Izdelujem tudi
po kakršnikoli drugi meri. 3-
delni modroci iz tkanine za 1 po-
steljo K 27—, boljši K 33—.
Pošilja se poštinske proste po
povzetju od K 10— naprej. Za-
menja ali nazaj se vzame proti
povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobos 910
pri Písmu na Celkom.

Najcen. nakup češkega posteljne perja

5 kg nov., dobrega, sivga,
skubljenega, brez prahu,
K 9-40; boljši K 11-80;
5 kg dobrega napol belega
K 16—ihelo, mehko K 23-50;
5 kg snežnobelo, mehko
K 28—, K 30—, K 34—,
K 36—; 5 kg snežnobel ne-
oskubljen, K 23—, K 26—,
K 29—; puh siv a K 3-40,
bel a 4-40, snežnobel a
K 5-80 in K 6-40 pol kg.
Pošiljatev franko po po-
vzetju. Sme se zamenjati in
nazaj vzeti proti povračilu
poštine. Pri naročilu se
prosi za natančen naslov.
IVANA POLATSCHKE
Janovitz a. d. Angel 16
pri Klatovu, Češko.

Puške:

Lancaster . . . od K 26—
Flaubertpuške . . . 8-50
Pištola . . . 2—
Samokre . . . 5—
Poprave ceno, ilustrirani
cenik franko. 2370
F. Dušek. Opočno 123, Čechy.

Odlikovano. Ustanovljeno 1870
Vse vrste lovskih pušk,
dvocev, risanic, tro-
cev, samokresov, se ku-
pi najceneje z najvišjim po-
roštvom naravnost od to-
1289 varne orožja 52 12

Anton Sodja,
Borovlje, Koroško.

Bogato ilustrirani ceniki
zastonj in franko.

Ne stane nič.

Brata Lechner v Gradou razpošiljata po-
vsod franko velike, obsežne zbirke vzorcev lepega
blaga za obleke, sukna za damske obleke v naj-
modernejših barvah, lodna za gospode in dame;
platna za perilo, posteljne oprave, oksforda, blaga
za hlače, barhenta vseh vrst, gradla, barvaste tka-
nine, zefira itd itd., poleg cenika za Jägerovo perilo
vseh vrst za gospode, gospe in otroke, preprog,
zastorov iz čipk, posteljnih preprog, koev in iz-
gotovljenega perila. — Kdor se hoče sam prepri-
čati o nizki ceni naj zahteva pošiljatev po dopis-
nici. 2839 6-3

Vydrova tovarna hranil v Pragi VIII.

Izdeluje in priporoča

Vydrovo žitno kavo po pošti v 5 kg zavitkih	K 4-50
Vydrovo otroško moko 1 kg za	„ 2-40
Vydrove juhe konzerve (grahovo, gobovo, lečno, rižovo in rezančno) 1/2 kg (20-25 porcij)	„ 1-50
Vydrov juhi pridatek 1/2 kg steklenica . . .	„ 3-—
Vydrov malinovi grog 1 steklenica	„ 2-—
Vydrove oblate (maslence, svetovnozn.) škatlja 25 kosov	„ 2-—
Vydrove oblate „Dessert delicat“ z medenim kremom, 50 kosov	„ 3-—
Vydrove oblate „Delicatesse“ sadnega okusa in s čokolado, 20 kosov	„ 2-50
Vydrov „Buchtin“ dišava za pecivo, 1/4 kg ste- klenica (zadostuje ravno za 25 kg moke)	„ 1-—
Vydrove šumače bonbone „Ambo“ in tudi s „sidrom“ v štanjolu 50 kosov	„ 2-—
Vydrovo gorčico (ženof) po francoskem in in kremškem načinu 1/4 kg	„ 0-80
„Domači prijatelj“ lastni tovarniški časopis. V. letnik. Zahtevajte na ogled. 2-05 5-1	

A. HERMANN veležonjarna za SLIVOVKO

= in tropinovec =
V VARAZDINU, Hrvatsko.

priporoča **svoje špeciialitete** v dvojno žgani naravni slivovki,
tropinovec in drožniku po prav nizkih cenah. Večje množine slivovke
se lahko v žganjarni pod lastnim nadzorstvom žgejo in prevzamejo.
Radi posebne ponudbe blagovoli naj se obrniti ali na **žganjarno**
v Varaždinu ali pa na

glavnega zastopnika za Kranjsko

Josipa Zidarja
v Ljubljani.

2940 (3-2)

+ Sklad za jubilejsko napravo »Otrok« po vseh šolah na Kranjskem je ukazal c. kr. deželni šolski svet kranjski. Dne 2. decembra t. l., ko se bo praznovala šestdesetletnica slavnega vladanja Njegovega Veličanstva, se bodo pobirali prostovoljni novčni zneski v najmanjšem znesku dveh vinarjev od vseh učencev in učenk javnih in zasebnih ljudskih in meščanskih šol, moških in ženskih učiteljskih, srednjih šol na Kranjskem, ter gojenk mestnega dekliškega liceja in mestne višje dekliške šole v Ljubljani. Nabrani denar se izroči deželni komisiji za jubilejsko napravo »Otrok« ter porabi za ustanovitev še ene sirotišnice, za ustanovitev zavetišča pravno zanemarenih dečkov in deklic in druge enake naprave. Na Češkem so na tak način nabrali že okoli 50 tisoč kron.

— Društva »Abstinent« tretji večer, v četrtek 12. novembra, je bil prav dobro obiskan. Čim večkrat je, tem boljša udeležba. Predavatelj g. župnik Kalan je govoril o naših nalogah in naših uspehih. Najbolje, da se abstinentni krožki zasnujejo po stanovih, kakor delajo tudi pri drugih narodnostih: duhovniki posebe, učitelji, dijaki, delavci, ženske. Pritegniti pa treba k sodelovanju vse, posebno tiste, katerih dolžnost je to; predvsem vlado, dalje deželni šolski svet, deželni odbor, županstva itd. Koliko skrb imajo zdaj naša glavarstva in žandarji za nemške napise po vaseh! Ko bi se toliko brigali za to,

kar je res ljudstvu v korist, bi bilo bolje na svetu! Tem gospodom je treba njih dolžnost v spomin poklicati, ker sami je ne vidijo. Sodnija in sodniki se hvalevredno trudijo za varstvo zanemarenih otrok; toda zdi se, da stvar prijemljejo pri repu mesto pri glavi. Kdo pa je kriv zanemarenih otrok? Alkoholizem. Toda za treznostno gibanje ne kaže svetna gospoda in gosposka doslej prav nobenega smisla. — Če se bo delalo intenzivno in ne prestopa, bo šlo naprej kljub vsem težavam. Če smemo številkam verjeti, žganje-pitje na Kranjskem prav v zadnjih letih upada. Po podatkih državnega proračuna se je leta 1905. za 5000 K daca od žganja manj dobilo kakor prejšnje leto, in l. 1906 za 23.000 K manj kakor 1905, in v prvih štirih mesecih l. 1907 za 7000 manj kakor v enaki dobi prejšnjega leta. To nam mora dajati pogum. Zastonj že dozda nismo delali, četudi smo večkrat pavzirali. Seveda nas glavno delo še čaka. Pogum naj nam dajejo lepi vzgledi, ki jih imamo na severu Evrope. Čim više gori, tem večja popolnost. Na Danskem je pri 2½ mil. prebivavcev 170.000 abstinentov, to je pičlih 7 odstot. ali vsak 15. človek; na Švedskem pri 5¼ mil. prebivavcev 500.000 abstinentov, to je dobrih 9 odstotkov, ali vsak 11 človek; na Norveškem pri 2½ mil. preb. 250.000 abstinentov, to je 11 odstotkov ali vsak 9. človek. Na Finskem je sklenjena popolna prepoved alkohola. Vprašanje je: Koliko abstinentov bi v pri-

meri s temi deželami moralo biti na Slovenskem? Hvaležna računsko naloža... Prihodnji četrtek govori gđc. Jerica Pajkova. Naj bi se jeli oglašati tudi za predavanja po deželi! Naslov na »Društvo Abstinent v Ljubljani«.

*Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmetelca
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstni Pojasnila daje se brezplačno.*

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Pozor, kmetje! Svoji k svojim!

Kmečka posojilnica
v Ljubljani podpira
: kmetovalce in je :
pravi kmečki de-
: narni zavod. :

Pozor, kmetje! Svoji k svojim!

Kmečka posojilnica
je edini slovenski
denarni zavod, ki
je vpeljal hišne na-
: biralnike vlog. :

Popolnoma varno in najbolje naložite denar v

Kmečki posojilnici v Ljubljani

== nasproti Figovca — v lastni hiši na Dunajski cesti. ==

Vloge se obrestujejo po 4½%

V kmečki posojilnici je naloženo nad 15 milijonov kron. — Rezervni zaklad čez 300.000 kron za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Dobre harmonike K 4'80.

Nad 50.000 komadov razprodanih.
Nikake carine! Jamstvo! Zamena dovoljena
ali pa denar nazaj.

St. 300 3/4, 10 tipk, 2 reg.,
28 glas., vel. 24/12 cm
K 4'80. — St. 677 1/4, 10
tipk, 1 reg., 28 gla., vel.
30/15 cm K 5'20. — St.
656 3/4, 10 tipk, 2 reg., 28
glas., v. 30/15 cm K 5'40.
— St. 305 3/4, 10 tipk, 2
reg., 50 glas., vel. 24/12
cm K 6'20. — St. 603 1/4
10 tipk, 2 reg., 50 glasov,
vel. 31/15 cm K 8.—. Sola za samouk k
vsaki harmoniki zastonj. Pošilja proti po-
vzetju c. kr. dvorni založnik

Hanns Konrad

razpošiljalnica glasbil v Brūxu
2624 štev. 1011 (Češko). 10—1
Glavni cenik s 3000 slikami zastonj.

Samo kron 3'40

velja ta prava švicarska sistem Ros-
kopf patent anker remont. ura z
masivnim solidnim antim. anker-
kolesjem, s pozlačeno krono, prav-
nim kovlasiim kazalnikom v nikel-
nastem oklepju z šarniran. pokro-
vom, dobro urejena z 2 letnim jamstvom, in fino
pozlačeno ali posrebrjeno verižico 2939 3—1
1408 kron 3'40 2 kosa kron 6'50
Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja
proti povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Kapellner & Holzer, Krakau Diestelgasse 68/7 Ilustro-
vani cenik zastonj in franko.

Okrog 50.000 najboljših, pobeljenih

rumburških ostankov blaga

se zaradi nadprodukcije proda po zelo
nizki ceni meter **à 50 vin.** Ostanki
so 6—18 meter dolgi za vsako belo pe-
rilo dobro porabni, krasne kakovosti.

Zavoje za poskušnjo ca 40 m poš-
ljemo proti povzetju **na ogled** (za
neugajajoče vrnemo denar). 2859 (1)

Tovarne platna Jos. Kraus, Nachod, Češko.

Svarilo

pred zmoti

Oposarjam cenjene bralece tega lista,
da se v sednjem času moji inzerati
od tujih trgovcev ponarejajo, ki hva-
lijo navadne ure, po K 3.—, kot
prave „Eisenbahn-Roskopf“-ure.
Prave „Eisenbahn-Roskopf“-ure, ka-
terje oddajam za c. kr. državne so-
lesnice v popolno nadvolnost, če
mno go let, se dobe le od moje trdne
s spetranjjo varstveno znamko in se
vsa druga kraljanja le ponarejanja.
Moja originalna „Eisenbahn-Ros-
kopf“-ura velja brez sekunde
kazalec K 7.—, s sekundnim kazal-
cem K 8.—. — 3 letno jamstvo. —
Razpošilja proti povzetju

Max Böhnell, Dunaj
IV. Margaretenstr. 27/19.
urar in sod. zapriseženi ocenilec.
5000 podob obsegajoči
katalog zastonj in poš-
t. 2409 nine prosto. 1

40—45 met. ostanki.

Prilijona ponudba

barhentnega blaga, flanele za bluze in
srajce, cefirja za obleke, oksforda, platna
za brisače in perilo, ostankov postelj-
nega blaga. Ostanki najmanj 4 m dolgi,
perilni, najboljši vrste se prodajo za-
radi izpraznitve skladišča vzorcev. Zavoj
za poskušnjo 40 do 50 m izbranega
blaga 15 kron. 2942 3—1

M. Szraga tkalnica platna,
Nachod, — (Češko.)
Za neugajajoče denar nazaj.

Priporoča se slav. občinstvu slo-
venska trgovina pri

„Češniku“

2554 v Ljubljani 7—3

Stritarjeva ulica — Lingarjeva ulica

po celem svetu znana.

Velika izbira jesenskega in zim-
skega blaga za ženske in moške
obleke, kakor tudi zimске velike rute,
žametaste, ženiłaste, svilnate šerpe in rute.

Popolna oprava (balijč) za neveste.

Strogo poštena postrežba. Cene najnižje.

Novosti! Znamenito!

Zakonito zajamčeno. Registriran vzorec.

briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1

popolnoma iz kovine s 6 pozlač. angeli 30 cm vis. Ne-
zdrdljiv vrh bož. drevesca. Garantira se za funkcijoni-
ranje. Najlepši in najnovejši okras bož. drevesca, ki ga
naj ne pogrša nobena kršč. družina.

Gorki zrak treh
prižganih sveč
vrši gonilno kolo,
nanje pritrjeni iz-
boljšani jekleni
betilki pa udar-
jajo na troje zvon-
cev in blagovon-
čev in blagovon-
čev, srebročisto
zvonjenje zadoni,
mlado in staro
prestavljajoč v
božično blaženost
Kos stane s kar-
tonom in navodi-
lom vred prti
naprej vposlanim
K 1'50

Po poštnem po-
vzetju 2. vin. več.
Št. 2. Ravnatelj
angelsko zvonilo
za božično dre-
vesce, izvršeno
velelegantno in
posebno fino po-
nikljano, s sukanimi stebriči za zvonce in tremi prekrasno
žarečimi srebr. lametastimi rožami, ki potem, ko so pri-
žgane sveče, prekrasno odsevajo, kos s kart. in navod.
vred naprej poslano JAS K 2.—

3 kosl K 5'50 9 kosov K 15'50
4 7'25 12 20'25
6 kosov 10'50 24 39'50

Po poštnem povzetju 20 vin. več.
Pri naročitvi več kosov gorenjih zvonil dobi vsak naroč-
nik 10 kosov izbranih umetno izgotovljenih razglednic,
med temi božične in noveletne, ki jih prodajajo povsod
po 10—12 vin. 7722 7—1

Zamena dovoljena ali denar nazaj, zato nikak riziko.

Naročila naj se pravočasno naslovijo na:
C. in kr. dvor. založ. **HANNs KONRAD**, Brūx 1852, Češko.
Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog, katerega do-
pošljem zastonj in poštne prosto.

Budilka

setolnim zvoncem, kakav.
30 ur idola, ki bje ure in po-
ure ter ima glasen bud. zvo-
nac, s svetločastim okvirjem,
30 cm v premeru, kazalnik ste-
klenim vialkom s tremi uteli,
3 letnim pisemenim jamstvom

samo K 6'60 samo
s pomoč svetločastim kazal-
kom K 7'20. Nikak riziko!
Zamena dovoljena ali denar
nazaj! — Razpošilja proti po-
vzetju ali prejzposlatvi denarja

Prva tovarnica ur v Brūxu

Hanns Konrad

c. in kr. dvorni založnik

v Brūxu št. 567 (Češko)

Bogato ilustrovan cenik z nad
3000 podobami pošljem na za-
htevo zastonj in franko.

2925 10 1

Združene tovarne za volnino prodajajo letos
zopet izključno po meni okroglo 41.00 kom. takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno le K 4'40 komad in K 8'60 za par
(6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj.
Ti debeli, trajno trpežni koci so topli
kot kožuhovina, temnosivi, okoli 150/200 cm
veliki, torej lahko pokrijejo celega konja.
Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju
ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na

Steiner-jovo komisijsko razpošiljalnico
združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G

Ceniki na željo zastonj in franko. — Za neugaj-
ajoče se zavežemo vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od
kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika
Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu,
posestnika Weichbergerja, llošva, Grünwolda, Zor-
kovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobro-
stany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Manken-
dorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina
Fohringerja in dr. 2267

Pri današnji draginji

se zmore štediti samo s koristnim nakupovanjem. Na-
ročite svoje potrebštinne posteljnega in telesnega
perila, obleke za gospode, gospe in otroke, oprem
za neveste naravnost iz tovarne. Pišite nam, na
kar vam pošljemo

zastonj

in poštne prosto velik katalog. Zlasti priporočamo
iz tega:

44 vin. ostanke 44 vin.

à 1 meter brez hibe à 1 meter
6—12 m dolge po izbori iz lodna, barbenta, flanele,
zimskega suina, oksforda Hd. Blago za bluze, pred-
panske in brisače. 2559 10—1

Bluze za gospe iz volne, barbenta,
moderne in solidne v vsaki velikosti
Srajce za gospe, zelo gorke od K 3'50 nad.
Hlače za gospe, zimske od K 2'30 nad.
Srajce za gospe, zimske od K 1'70 nad.
Spodnje hlače za gospe, močne in
gorke od K 9'— nad.
Plašč za dečke (od 5—14 letne) od K 1'50 nad.
Plašč za gospe, vsake velikosti od K 8'50 nad.
Vrhnje suknje za gospe najboljšega
kroja od K 11'40 nad.
Težki, močni konjski koci od K 8'50 nad.
od K 3'— nad.

Pišite po katalog na naslov:

Gebr. REICHART, tovarna
Dornbirn 18, Predarlško.

5000 ur zastonj.Cenik pošklem vsakomur
brespiačno in pošt. prosto.

Kron	Kron	
Rok. pal. 3'—	budilka 2'40	uraznibal. 7'—
rebr. rok. 6'—	sveleča 3'—	z blit. n. zv. 9'—
rebr. 7'—	z blit. n. zv. 5'—	z budilko 10'—
rebr. dvoj. 8'—	kuhinjska 8'—	z godbo 12'—

Izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios,
Amalia, c. kr. preizk. od K 13, kakor tudi zlatnina in
srebrnina po izr. tov. cenah. 31. tno jamstvo. Zmena
ali denar nazaj.**Max Böhm, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/19,**
v lastni hiši.Zapriseženi cenilec in veščak. — Največja in najstarejša
trdka. — Ustanovljeno 1840. — 5000 slik v katalogu
zastonj in fraiko.**Sode**dobre, in nove, velike in majhne
ima na prodaj 2925 3—1
I. Buggenig, sodar, Ljubljana
Cesta na Rudolfovo železnico.**Najnovejši stekleni nakit za božič. drevesce**12 kos. sort. pisanih in srebr.
steklen. krogljic in sadežev
skrbno zavilnih v kartonu, po
velikosti in izvršitvi K — 40.
— 50. — 60. — 70. — 80.
1'—, 1'30. 2'—, — 6 kon. v
kart. v večji izvršitvi K — 60.
— 80. — 90. Zbirka 24 kos.
za K — 80. 1'—, 1'20. —
36 kos za K 1'35. 1'60. 2'—
48 k. K 2'10. 2'50 2'60; 60 k
K 2'20. 2'60. 3'20. 3 kos
stekl. balončica. K — 50.
angelj za božično drevesce
K — 40. — 50. — 60. —
Amalia, angel. lasci. srebr.
ali zlati, kuv. K — 06; žicaza orbe 100 kosov K — 20. Svečice 24 kosov v kartonu
K — 50. — 60; večje 15 kosov v kartonu K — 58. — 75.
držalci za sveče, tucat K — 50. — Razpošilja proti na-
prej vposlanim denarjem, naročila čez 2 kroni po povzetju**C. in kr. dvorni založnik Hanns Konrad**2731 **razpošiljalnica v Mostu 1853.** 7—1
Ilustriran glavni katalog na zaht. vsakomur zastonj in franko**Na revmi**in trganju boleha-
čim naznanim rad
zastonj pismo, ka-
ko sem bil ozdravljen
svoje mučne, zasta-
rele bolezni.**Karol Bader**
Monakovo (München)
Karlfürstenstr. 40. 1895**Pozor! 2979**50.000 parov čevljev.
4 pare čevljev za 7 kron.Vred nakupa velike zaloge čev-
ljev se prodaja le kratak čas po
čudovito nizki ceni. 2 para čev-
ljev za gospode in 2 para dam-
skih na trak z močnimi podplat-
i, močno okovani, z izredno fino
usnjato peto, zelo eleg., najin. fas.
močni. Velikost v cm. Val 4 pari
le 7 K. Pošlji po povzetju. Za-
mena dovoljena, tudi denar nazaj.**D. Kessler, izvoz čevljev**
Krakov št. 95/331.**Protin**revmatizem,
trganje, celo
najbolj zasta-
rela bolezen
se naglo in zanesljivo odpravi
z zaviljenjem iz rastl. snovi
pripravljen. *Remmel - orega*
olja proti protinu in revmi.
Vsako drgnjenje brez uspeha.
Steklenica z navodilom K 6'—.
Številna, sijajna priznanja.**Chem. Pharm Laboratorium**
KARL REMMEL, Lande-
hut 109, Bavarako.
2573 96 1**Dunaj**

Mariahilferstr. 136.

K 56 80zimska obleka obstoječa iz ene
zimske suknje, črne ali višnjeve)1 zimske obleke (komplet.), 1 zim-
skih hlač (posebej), 1 modnega te-
lo-nika (eleg.) vse najnovejši kroj, skupaj
K 56-80. Jesenska obleka s površnikom K 48-80.

Gerstlove specialitete:

1 zimska suknja (s prešito podl.) K 26'—; 1
zimska suknja (z atlas-podlogo) K 36'—; 1 mo-
dna obleka K 23'—; 1 lodnast sako (podlož.
K 11-50; Derby-ulster (z atlasom) K 30'—.

Oddelek za otroke:

1 obleka za šolo K 7'—; 1 matroz. kostum
K 7-50; 1 obleka za mladeniče K 13'—; 1 jo-
pica za brod K 9'—; 1 pelerina K 7'—; 1 paleta
za otroke (podlož.) K 11'—.Velika izbira kožuhov ter turistovskih, lovskih, športnih in služabniških oblek.
Točno razpošiljanje na deželo proti povzetju. Za neugajajoče denar naza-
Navodilo za mero in ilustriran cenik zastonj. 3003

Cenjenim odjemalcem na deželi

:: se priporoča ::

slovenska špecerijska trgovina

:: na debelo in drobno ::

M. SPREITZER, Ljubljana

Stari trg (pri Plavcu).

2748 10

Slovenska trgovina

„Pri platnarici“**Pogačarjev (sadni) trg šte. 3**priporoča slavnemu občinstvu svojo
bogato zalogo 2555 1**manufakturnega blaga.****Nizke cene! Točna postrežba!****Sirolin**Radi izbornega okusa ga tudi
otroci radi uživajo.**Pri pljučnih boleznih, katarih, oslovskem
kašlju, škrofulozni, influenci**predpišejo Sirolin „Roche“ številni profesorji in zdravniki. Sirolin
izboljšuje tok ter pospešuje odzdravitev.Ker se ponuja najvišjega pomena, zahtevajte
vedno: *Levizim savez „Roche“.***F. Hoffmann-La Roche & Co.**
Basel in Dunaj III/1, Neulinggasse 11.**Ilustr. brošura II. o boleznih vled prehlajenja zastonj in franko.****„Roche“**Dobi se na zdravn. predpis v
lekarnah à K 4'— steklenica.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Denarni promet 1. 1907
čez 64 milijonov kron.

Lastna glavnicia K 354.645-15.

Stanje vlog 30. jun. 1908
čez 14 milijonov kron.

Sedaj: Miklošičeva cesta št. 8, pritičje

v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo
prej na Kongresnem trgu št. 2, I.

LJUDSKA POSOJILNICA

sprejema hranilne vloge vsak delav-
nik od 8. ure zjutraj do 1. popoldan
ter jih obrestuje po

$4\frac{1}{2}\%$

brez kakega odbitka, tako, da
sprejme vložnik od vsacih vloženih
100 kron čistih 4 krome 50 h, na leto.

Stanje vlog dne 30. junija 1908: K 14,225.902:59. — Denarni promet v letu 1907: K 64,812.603:92.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nala-
ganje po pošti so pošto hranilne položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1908.

2033 14

Dr. Ivan Šušteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik.

Anton Beleč, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Fran Pavše,** vodja, graščak, deželni odbornik, državni in deželni poslanec
id. — **Anton Kobi,** posestnik in trgovec, Breg p. B. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** stolni dekan v Ljubljani.
— **Ivan Kregar,** svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic,** hišni posestnik in blaginjak Ljudske posojilnice. —
Ivan Poljak ml., tovarnar. — **Karol Poljak,** tovarnar in posestnik v Ljubljani. — **Gregor Šlibar,** župnik na Rudniku.